

OFFISERSBLADET

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

- Litt av hvert
- BFO Ung
- Hva skjer?

6
2022

SIDE 8:

Brigadesjefen om Brigade Nord!

Sjef HV-08
om sitt distrikt

Dåp av
Kystvaktas nye
KV Jan Mayen

Helikoptre fra
Agusta Westland/
Leonardo

Luftkrigen
i Ukraina

God jul og Godt Nyttår!

HYUNDAI
Rotem

K2: Norges nye stridsvogn

Moderne stridsvogner gir Hæren den nødvendige offensive slagkraften i møte med en mekanisert motstander

K2 Norway representerer fremtidsrettet teknologi som ivaretar mobilitet, ildkraft og beskyttelse på en balansert måte. Ny design og materialteknologi gir lav vekt, optimal manøverevne og styrket ildkraft.

K2 Norway levers med en digital infrastruktur fra norsk industri som sørger for full interoperabilitet med øvrige norske kampplattformer, fartøyer og fly. Moderne sensorer og beskyttelsessystemer vil sikre stridsvognas overlevelse mot dagens og fremtidens trusler.

K2s digitale infrastruktur gir muligheter for å videreutvikle vogna som en del av et autonomt stridsmiljø hvor både mo-

bilitet, sensorutnyttelse og beskytning kan gjøres i ubemannet modus.

Driftskostnader reduseres ved å benytte 3 personers besetning og et fleksibelt logistikk og vedlikeholdskonsept tilpasset norske brukeres behov. Forsyningssikkerheten vil ytterligere styrkes ved at K2 sammenstilles i Norge med norske industripartnere samtidig som Polens anskaffelse av et stort antall K2 sikrer ytterligere produksjon i Europa.

Sør-Koreas store produksjonskapasitet kan gi Norge en meget hurtig levering dersom norske myndigheter skulle ønske det.

Ønsker til Jul?

Jeg ønsker meg avklaring og fortgang i anskaffelsen av langtrekkende luftvern/presisjonsild, fortgang i leveransen av lastevogner til Hæren, som har stått lagret på Lørenskog i over et år. Jeg ønsker at Forsvarets bildearkiv skal komme opp og stå igjen, etter over et år ute av drift, at logistikken i Forsvaret skal komme på skinner og nødvendig PBU og annet materiell skal anskaffes til rett tid og i rett mengde. På ønskelisten står også en rask stridsvogns-anskaffelse og anskaffelse av helikoptre til våre fregatter, kystvakt fartøy og til Hæren/Spesialstyrkene.

Jeg ønsker meg også at Forsvarssjefen viser seg som etatsleder og avgjør at variable tillegg skal være en del av pensjonsberegningen, at Forsvars-ministeren fortsetter sin gode tankerekke om avbyråkratisering, og avvikler Integrert Strategisk Ledelse (ISL), og legger Forsvarsmateriell og Forsvarsbygg inn under Forsvarssjefen. Jeg ønsker videre at Utdanningsreformen reverseres og at Regjeringen ikke nedlegger Luftforsvarets Skolesenter på Kjevik, og dermed beholder kompetansen og samtidig sparer flere milliarder på en håpløs flytting til Værnes. Til slutt, men ikke minst, at Regjeringen innser alvoret i Europas sikkerhetssituasjon og øker forsvarsbudsjettet kraftig! Ikke bare småplukk med noen milliarder, men kraftig! Vi vet blant mye annet at ammunisjonslagrene må fylles opp. Med manglende ammunisjon er stridsutholdenheten nesten lik null. Bare her, snakker vi om alt fra 30-60 milliarder kroner.

Jeg har også lyst til å omskrive hva USAs president Roosewelt sa om Norge i krigsårene (look to Norway), og si «look to Sweden». For Sverige har innsett alvoret og evner å ta raske avgjørelser. De satser stort på en rask oppbygging av sitt forsvar. Helikoptre til Hæren kom eksempelvis raskt på plass, det samme med luftvernssystemet «Patriot», og bataljoner og brigader bygges opp.

MYE BRA OGSÅ!

Ønskelisten ble lang, men mange fine pakker er allerede på vei. Det er skrevet kontrakt på nye artilleri-lokaliseringsradarer til vårt artilleri (Thales). Kontrakt er også skrevet på innkjøp av landsdekkende radarkjede fra Lockheed Martin, nye ubåter er under bygging i Tyskland, våre F-35 er på plass og operative og våre P-8 overvåkingsfly er snart operative. Kystvakta har fått det første av tre nye Jan Mayen-klasse fartøyer, og artilleribataljonen har fått nytt K-9 skyts. At en avtale om Nordisk forsvarssamarbeid er signert, meget bra! Vi har også en Forsvarsminister som ønsker å kutte ned på byråkratiet og trege prosesser, i tillegg til at vi inntil videre heldigvis har mange dyktige, lojale og tjenestevillige soldater og befalingsmenn og kvinner blant oss!

God Jul & Godt Nytt År alle sammen!

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

6/22

OFFISERSBLADET

Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no – Internett: www.bfo.no

OFFISERSBLADETS TILSYNSKOMITÉ:

Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

ANSVARLIG UTGIVER:

Jens Jahren, leder BFO

REDAKTØR:

Einar Holst Clausen

REDAKSJON OG ABONNEMENTSAVDELING:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 20
E-post: mona.audne@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Stat

ANNONSESALG:

E-post: offisersbladet@bfo.no
Mobil: 480 91 607

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

GRAFISK PRODUKSJON:

Design: PITBOX AS post@pitbox.no
Trykk: UnitedPress Poligrafija

BILDER:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvaret.

FORSIDE:

Fra øvelse Arctic Bolt 2022.
Foto Haugli Forsvaret.

REDAKSJONEN AVSLUTTET:

30. november 2022
(Bekreftet opplag 2. halvår 2022 - 10.500)

UTGIVELSESPAN 2022:

NUMMER	MATR.FRIST	UTGIVELSE
Nr 1, februar	3. februar	17. februar
Nr 2, april	24. mars	7. april
Nr 3, juni	26. mai	9. juni
Nr 4, september	18. august	1. september
Nr 5, oktober	6. oktober	20. oktober
Nr 6, desember	24. november	8. desember

FØLG BFO PÅ:

facebook.com/bfo.no
twitter.com/bfo12
instagram.com/bfo12

Unrivalled mobility. Proven technology.

The unstoppable Nordic hero

Beowulf, currently participating in the U.S. Army's prototype evaluation for the Cold Weather All-Terrain Vehicle program, is the go-anywhere system of choice for arctic environments. Capable of operating in any terrain, whether it's snow, ice, rock, sand, mud or steep mountainous climbs, Beowulf's amphibious capability also allows it to swim in flooded areas or pass obstacles using lakes and coastal waterways. Based on the legendary Bv206 and BvS10 All-Terrain Vehicles, Beowulf is the modern, proven, articulated vehicle for moving personnel and cargo in multiple operational roles under the most remote and harshest conditions.

baesystems.com/Beowulf

@BAESHagglunds

BAE SYSTEMS

ARCOS – KURS OG RÅDGIVNING INNEN SIKKERHET OG BEREDSKAP

Arcos, Tromsø – er landsdelens største leverandør av kurs og rådgivning innen sikkerhet og beredskap.

For maritime kunder leveres de fleste kurs for offiserer og mannskap i henhold til STCW konvensjonen. Arcos leverer også kurs i fallsikring og tankredning.

Vi tilbyr således kurs til fiskeri og havbruksnæringen, offshorebasert maritim virksomhet, kystflåten, passasjer/cruiserederi og Sjøforsvaret.

For kunder fra offshorebransjen leveres praktiske kurs og lederkurs innen sikkerhet og beredskap – alle godkjent av Offshore Norge.

I tillegg leverer Arcos kurs for landbasert virksomhet – fallsikring, Industrivern, brannvern, førstehjelp, kjemikaliedykking, røykdykking, varmt arbeider etc.

Arcos har konkurransedyktig hotellavtale i Tromsø sentrum som kursdeltakere kan benytte seg av. Hotellavtalen inkluderer daglig transport T/R Arcos Kurssenter.

Arcos leverer kurs og rådgivning for offshorebransjen, maritim virksomhet og landmarkedet. Bedriften er godkjent av Forsvaret, Sjøfartsdirektoratet og Offshore Norge, som opplæringsinstitusjon og Sikkerhetssenter.

I tillegg til øvelser i sjø tilbys realistisk overlevelsestrening i vårt fullskala maritime treningsbasseng med vind, nedbør og bølgemodul. Vi leverer også helikopterevakuerings(HUET).

Arcos er sertifisert av DNV i hht. ISO 9001. I tillegg er bedriften sertifisert leverandør av sikkerhetskurs til vindenergisekskaper i henhold til GWO (Global Wind Organisation) standard.

Arcos er også godkjent leverandør av ROC kurs, Fritidsbåtskipper D5L, Fiske-skipper klasse C, D6 navigasjonskurs samt kurs og rådgivning innen polarkoden.

www.arcos.no

Spørsmål og bestilling av kurs og rådgivning: Gå inn på www.arcos.no eller kontakt oss på tlf. 459 58 880

CERTIFIED TRAINING PROVIDER / 2020

BFO UNG konferansen i Bergen

BFO UNG konferansen arrangeres for å skape en arena der BFO medlemmer under 35 år kan samles på tvers av gren, grad og lokasjon. Til sammen var det påmeldt i overkant av 110 personer til konferansen noe som gjør dette til en av BFOs største arrangement i 2022!

Deltagelse på BFO Ung konferansen er attraktiv og det måtte settes en begrensning på 100 deltagere.

- Av John Anders Bakke
- Foto Øyvind Førland Olsen og Frida Muren

BFO ønsker å få bedre kjennskap til sine unge medlemmer, og at deltakerne på en slik konferanse skal få en økt kunnskap og kjennskap til BFO virke og produkt. Konferansen skal også ha en god og trygg sosial ramme, slik at den bidrar til utvidet nettverk samt øker interessen for organisasjonsdeltakelse. Noen av helgens målsetninger er å vise at BFO tar sine unge medlemmer på alvor, samt at BFO skal få et bedre innblikk i hva de unge forventer av BFO. Slutt-tilstand er nådd når deltakerne på konferansen har fått bedre kjennskap til BFO, og utviser en motivasjon for å bidra til videre vekst for BFO etter tilbakekomst til sine respektive avdelinger. BFO er fornøyd når innspillene fra deltakerne er analysert og plan for tiltak er utformet, besluttet og iverksatt.

Bergen by viser seg frem på

kjent vis, det er grått og det bøtter ned stort sett gjennom hele helgen. Dette hadde ingen påvirkning på humøret og innsatsen til deltagerne på årets BFO UNG konferanse. Tilholdsstedet for konferansen var sentralt på Bryggen i Bergen på Clarion Hotel Bergen. Kadettene fra Kadettene Fellesorganisasjon (KAFO) entret konferansen ved hjelp av Sjøbjørn en båt som de aller fleste kadettene på Sjøkrigsskolen får kjennskap til under utdanningen. Konferansen hadde et tidsriktig og spekket innhold, derfor var fredagen avholdt til å være en kveld med kort informasjon om helgens innhold, som på lørdag var spekket med foredrag av god kvalitet. Herunder Andrea Engum fra Luftforsvarets Juniorspesialistråd, Anita Eide og Nikolai Valvik hvordan er det å være ung tillitsvalgt, Brage Larssen sin informasjon om Spesialstyrkene, Trond Haande Norges sikkerhet i en usikker tid og Rune Wenneberg med foredrag om å velge forsvaret som arbeidsplass.

Fredagen gikk til å bli kjent i kjent BFO stil, vi serverte Pizza og Pils til deltagerne og dette virket som ble et kjærkomment bidrag på fredagen. Etter middag var det ikke noe faste holdpunkt på agendaen, de som ville være på hotellet og bli kjent gjorde det andre sjekket ut Bergen by.

Lørdag med oppstart klokka ni, og her var vår egen Rune Rudberg først ut med å fortelle om saker som BFO holder i luften denne høsten, og det er relativt mange temaer. Etter Rune var det duket for et av konferansens mest spennende bidrag, nemlig Luftforsvarets Juniorspesialistråd. leverte, og fikk tomme opp av Rune Wenneberg som var rimelig spent på hva hun skulle presentere. Kort fortalt snakket Andrea om hva som skal til for å beholde ung kompetanse i Luftforsvaret. Rådet som er satt ned av sersjantmajor Didrik L Sand har jobbet godt og presenterte en meget god orientering om eget mandat og hva de jobber mot. Artikkel om

Juniorspesialistrådet kan leses i Offisersbladets utgave nr 5/2022.

Etter seansen ble det en god prat mellom Andrea og Rune, der Rune presenterte sitt ønske om å opprette en referansegruppe med representanter fra DIF'ene, slik at det er mulig å få kunnskap om hva som rører seg ute i avdelingene. Det er gledelig at BFO sine bidragsyttere kan være med på å inspirere forsvarsledelsen.

Nikolai og Anita entret podiet, og holdt innlegg om det å være tillitsvalgt. Bakgrunnen for dette ønsket fra BFO, var for å vise at det å være tillitsvalgt er et givende verv hvor en selv bestemmer intensitet og engasjement. Det er ingen hemmelighet at det å være tillitsvalgt er en oppgave det blir vanskeligere å vanskeligere å rekruttere til. Nikolai og Anita har begge bred erfaring fra tillitsvalgtrollen og fikk på sitt eget vis lagt dette frem på en måte som jeg tror inspirerte den enkelte. Det er ingen hemmelighet at ungdommen i salen er en gjeng ressurssterke

BFOs rekrutteringsleder og ansvarlig for BFO Ung konferansen John Anders Bakke i samtale med konferansedeltaker.

Andrea Engum, leder av Luftforsvarets Juniorspesialistråd holdt en meget god orientering om rådets arbeid og konklusjoner.

Wenneberg snakker til ungdommen. Foto Frida Muren

Nestleder BFO Rune Rudberg orienterer de unge om pågående saker sentralt.

Brage Larsen, tidligere sjef FSK.

individer som gjerne vil bidra, men at arbeidsbelastning og høy oppmerksomhet på egen prestasjon, gjør at mange vegrer seg litt for slike oppgaver. Vårt mål var å belyse dette som noe ufarlig, og som en dannelsesreise i faget. Jeg tror det inspirerte flere.

Neste taler ut var Brage Larssen, som tidligere sjef for Forvarets Spesial Kommando på Rena, var han invitert for å bidra til at de fremmøtte fikk et innblikk i hva det vil si å være en del av denne delen av forsvaret og hvilke ressurser og kapasiteter de kan gjennomføre på kort varsel. Et meget innholdsrikt og flott foredrag som jeg tror, sådde et lite frø om å en dag bli en del dette miljøet enten som operatør eller som fagekspert.

Deretter dro Trond Haande oss gjennom Norges rolle i storpolitikken, Trond holdt brief på bakgrunn av sin tidligere jobb i FD, hvor han la vekt på å vise salens deltagere stornasjonenes syn på Norge. Norge er et land som har lang kyst og vi er plassert slik på

kartet at vi ser på landet vårt nordover. Men Russland ser på oss som en lang kyststripe og som en buffer mot NATO. USA ser også på Norge på en annen måte. Min oppfordring er å gå inn på et digitalt kart, og lek litt med hvordan du ser Norge plassert som land fra forskjellige nasjoner, så ser dere at det er ulike perspektiver på hvilken rolle Norge spiller i det politiske bildet.

Siste taler ut var Rune Wenneberg, som holdt et godt foredrag om hvorfor velge Forsvaret som en karriere, der han fortalte om egen opplevelse av både oppturer og nedture. Det kan i løpet av en karriere bli mange slike, men det er viktig å være i nuet og nyte tiden man er Forvaret, sa Wenneberg. «Work-Balance» var et begrep han tok opp. Vi må ha en god blanding av jobb og tid med venner og familie for å kunne yte bra begge steder. Et godt tips til å ta med inn i videre arbeid for alle. Rune var ikke frekkere en at han også inviterte deltagerne til å delta i en poll

om hva som var viktig i arbeidslivet for den enkelte. Her endte lønn på variable tillegg og lønn som de to øverste og viktigste behovene for at den enkelte skal stå i arbeid over tid i Forsvaret.

Dagen var lang, men konferansedeltagerne var lydhøre og aktive i programmet, og klokken halv fem var det tid for en lengre pause. Etter pausen møtte alle opp til en bedre middag med seilas ut til sjømatrestauranten Cornelius, som ligger på en holme et steinkast fra Haakonvern. Nydelig mat i maritime omgivelser, satte rammene for en perfekt kveld. Cornelius serverte en meget god treterters bestående av sjørørret, torsk og en meget omdiskutert men god ostekake av geit. Det ble servert vin og alkoholfritt etter restaurantens eget oppsett, alt i alt en smakfull og hyggelig aften.

Søndagen var viet til å la de unge gi tilbakemelding på hva BFO har fått til og hva vi ikke har fått til siden sist konferanse. Leder Kommunikasjonsavdelingen Viggo

Holm dro oss gjennom BFO sin nye nettside og lanserte også at BFO er i gang med å utvikle en App for våre medlemmer. For BFO Ung er de unges talerør inn til den politiske ledelsen i BFO, som tar de unge på alvor, der søndagen var et bevis på dette. Ansvarlig for konferansen John Anders Bakke tar derfor litt selvkritikk for å starte søndagen noe tidlig den siste konferansedagen. På slutten av konferansen, ble det gjennomført gruppeoppgaver for å få vite hva vi bør sette søkelys på frem mot neste år, og hva de unge ønsker å få ut av sitt medlemskap.

Som ansvarlig for konferansen vil jeg si takk til dere som bidro til at årets konferanse ble en suksess. Mitt og BFO sitt mål er og vil alltid være de unge. Vi håper dere har hatt en helg med nye bekjentskaper, og at dere har fått nyttig lærdom og motivasjon til videre medlemskap i BFO.

TAKK FOR DENNE GANG OG VELKOMMEN IGJEN.

Brigade Nord

– brigadesjefens vurderinger

Det er kommunisert at Hæren, og da også Brigade Nord skal ha de nødvendige kapasiteter for å ivareta sine oppdrag i en stadig mer tilspisset og uoversiktlig sikkerhetspolitisk situasjon. Dette innebærer en utvikling mot større kampkraft, høyere reaksjonsevne og en mer robust struktur med økt utholdenhet.

■ Av Einar Holst Clausen

I Prop. 14S Langtidsplan for forsvarssektoren (Forsvarsdepartementet, 2020b, s. 97) kan man lese om tidsperspektiv for oppbygging av Brigade Nord, samt andre avdelinger i Forsvaret. 2. bataljon skal innen 2023 være mekanisert, og alle de mekaniserte bataljonene skal innfase stormpanservogner, samt nye stridsvogner fra 2025. Fra 2026 vil etableringen av en fjerde mekanisert bataljon iverksettes.

HVA ER STATUS I BRIGADE NORD I DAG?

«Vi driver 365 landoperasjonsdøgn

i året. Vi har utviklet oss fra mobiliseringsforsvar, via produksjon til internasjonale operasjoner, til i dag å drive daglige operasjoner som bygger troverdig kampkraft for å forsvare landet, samtidig som vi ivaretar våre forpliktelser i alliansen. Vi er i dag en moderne brigade, som er bemannet av norske soldater og som innsettes i et område som en 100 % norsk brigade, men godt integrert med relevante allierte partnere. Jeg opplever i møte med mine kolleger fra andre nasjoner, at vi ligger svært langt fremme i å ha videreutviklet operasjonsformen for en mekanisert brigade til å være tilpasset dagens

og fremtidens muligheter og utfordringer. Måten vi driver digital ildledning er et eksempel på dette.

Det er selvfølgelig mange ting som kunne vært bedre, vi har mangler innen personell og kompetanse, reservedeler og ammunisjon, noe vi må rydde opp i. Vi skulle gjerne øvd mer, og fornyet en del materiell, men dette er jo kostnadskrevende. Brigade Nord har i 2022 fått noe ekstra midler til å øve. Det er bra, og vi håper et slikt tildelingsnivå vil fortsette også i 2023. Ut ifra behovet, er jeg fornøyd med rammetildelingen.»

«Vi må også få orden på utdanningssystemene våre, uten at det

skal ta oppmerksomheten vekk fra vårt oppdrag. Men det skal også sies at rekrutteringen av vervede i Brigaden, er meget god. Panserbataljonen hadde for eksempel 270 vernepliktige i 2021, og 130 av de søkte om engasjement som grenader!»

HVA TENKER BRIGADESJEFEN OM VIDEREUTVIKLING AV BRIGADE NORD?

«Det går i to spor. Det er politiske beslutninger i inneværende Langtidsplan. En fjerde mekanisert bataljon skal etableres, noe som vil gi redundans for å drive operasjoner hele året. Fra august 2023

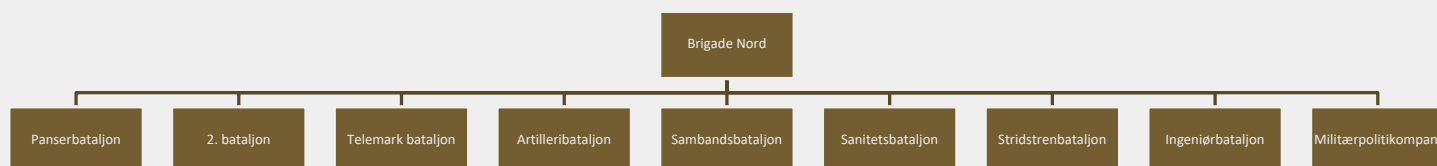

Brigadesjefen har fått besøk av lensmannen på sitt kontor.

BRIGADE NORTH

Brigade Headquarters

Brigade Nord - Avdelinger.

vil soldater i Panserbataljonen og støtteavdelingene, bli innkalt til 15 måneders tjeneste. Manøverbataljonene med samvirkeavdelinger vil ha tre ulike innrykk i året, og med 15 måneders tjeneste (noen på 12 mnd), så blir det en god overlapping mellom disse. Med Telemark bataljon som alltid er klar for innsats, og med forskjellige innrykk på de fremtidige tre bataljonene i Nord, vil tre av fire manøverbataljoner i fremtiden alltid være utdannet og klare til innsats. Da har vi en stående brigade. Det vil være en radikal forbedring av tilgjengelighet og operativ evne. Brigade Nord skal være i stand til å bistå

og integrere våre allierte når de øver i vår teig, både teknisk, prosedyre- og sambands-messig og rent kulturelt. Ved å vise at vi er kapable til å mestre dette, så bidrar det også til avskrekking. Vi har i 2022 hatt en vesentlig økning av alliert øving og trening, der vi er vertskap. Slik øving øker deres interoperabilitet med oss».

«Videre så planlegger vi med innføringen av langtrekkende presisjonsild og styrkingen av kampluftvernet vårt, Hæren får inn en taktisk UAV-eskadron i Etterretningsbataljonen, samt at vi ser frem til vi skal få nye stridsvogner til manøverbataljonene.

De gir oss en robust kjerne som er en forutsetning for å kunne drive taktisk manøver, konfrontere fienden og å skape rom for alle de andre effektorene. Taktisk bruk av droner er også et satsningsområde. Bruk av droner til observasjon av fiendtlige styrker, gi mål-data til artilleri, samt til støtte til manøver. Vi tar autonomi på alvor».

«Når det gjelder vårt kampluftvern, så ble øving og skarpskyting i startfasen gjennomført i regi av Luftforsvaret, men nå er vi i stand til å foreta skarpskyting selv. Nå må vi fremover bygge volum, med blant annet «High Mobility Launcher». Luftvern og lufttoms-kontroll er

utrolig komplekst, så kompetanseoppbygging personellstyrking på dette området kan være tidkrevende og utfordrende».

«Vi er nå også godt i gang med et nærmere samarbeid med både Sverige og Finland, i og med at de nå etter alt å dømme er på vei inn i NATO. Det er nå stadig flere møter/samtaler med finsk og svensk forsvarsledelse om et fremtidig operasjonelt samarbeid om sikkerheten i Nordområdene. Vi skal fortsette med lavterskeløving på tvers av landegrensene».

«Brigade Nord vil fortsatt være det taktiske samvirkesystemet som binder sammen den fellesopera-

Her er Pål Berglund på besøk i eFP 12 i Litauen sammen med sjef Panserbataljonen Lars Jansen.

tive, allierte og nasjonale kampkraft, med en balansert struktur».

PERSONELLMANGEL OG KOMPETANSEGAPO

«Vi har per i dag et kompetanse-gap og mangel på personell. Sjef Hæren har uttalt at han kunne ansatt 200 umiddelbart. Det er mange årsaker til at det har blitt slik. Det være seg samfunnstrender, omstilling, lav kompetanseproduksjon, utdanningsreformen og Ordning for Militært Tilsatte (OMT). Vi har ikke oppnådd ønsket stå-tid. Min bekymring er da at vi setter personellet til å gjøre oppgaver de ikke er fullt ut kvalifisert for. Vi

må innse at vi er under konstant opplæring, og at vi må tilpasse vår aktivitet etter det reelle kompetansenivået. Jeg vil presisere at det personellet jeg har i dag er svært dyktige og motiverte, og leverer god tjeneste hver eneste dag».

«Når det gjelder etableringen av den 4. manøverbataljonen fra 2026, så må vi omstille oss for vekst nå. Vi må begynne kompetanseproduksjon tidlig. Det er nok en av de største utfordringene, å forberede oss på vekst, uten at det skaper hull i organisasjonen. For mange tjenestegjørende i de operative avdelingene er satt til å lære opp fremtidige befalingsmenn og kvinner.

Det blir en dobbelt ubalanse. Den 4. manøverbataljonen er i likhet med de andre, planlagt mekanisert. Lokalisering er en politisk avgjørelse, men den bør plasseres i nærheten av våre to eksisterende skyte- og øvingsfelt i Troms (Setermoen eller Mauken/Blåtind). Etableringen vil uansett hvor bataljonen plasseres, kreve store investeringer i materiell og EBA. Dessuten er det jo krevende å få plass soldater og kvalifisert befal til en bataljon, så dette må gjøres over noe tid. En 4. manøverbataljon vil bli en kraftig økning av kampkraft og stridsutholdenhet for Brigade Nord».

Men vi rekrutterer jo som aldri før. Det er eksempelvis ti søkere bak hver jobb i Telemark bataljon. Jeg ønsker meg derfor solide økonomiske rammer som sikrer god bemanning, god kompetanseoppbygging og øving, uten å måtte snu på krona hele tiden. Vi vet hva som er svakhetene, vi vet hva vi kan gjøre med det. Vi må bare få muligheten til å gjøre det. Det kreves handlekraft og rammer/ressurser».

*Offisersbladet ønsker alle sine lesere
en riktig god Jul & et godt nytt år!*

Forsvarsbudsjettet

Mange sier at Forsvaret er en budsjettvinner, men er det et godt forsvarsbudsjett?

■ Av Seniorrådgiver Espen Amundsen, Rud Pedersen Public Affairs. Frem til 2013, sjef for Økonomi- og styrings-avdelingen i Forsvarsstaben, nå pensjonert generalmajor

LANDBRUKET ER BUDSJETT-VINNEREN

Den store budsjettvinneren for 2023 er landbruk. Budsjettet øker med over 30 prosent fra 2022. Budsjettet til helseforetakene og Forsvaret øker med nesten ti prosent. Det er store økninger.

RUSSLAND KRIG MOT UKRAINA HAR IMIDLERTID IKKE FØRT TIL FORSLAG OM Å ØKE BEVILG-NINGENE FOR RASKERE Å NÅ MÅLENE I LANGTIDSPLANEN FOR FORSVARSEKTOREN

Budsjettet er lavere enn det som kreves for å ha en jevn stigning frem mot langtidsplanens mål i 2024. For 2023 går 2,2 milliarder kroner til å oppfylle langtidsplanen. Det er samme nivå som i 2021 og i år. For å nå målene som Stortinget har vedtatt, gjenstår 2,5 milliarder kroner i 2024.

ØKNING PÅ 7,8 %

Økningen i forsvarsbudsjettet korrigert for lønns- og pris-kompensasjon, samt tekniske korreksjoner utgjør 5,4 milliarder kroner, en økning på 7,8 prosent. Omtrent 1 milliard kroner går til å dekke økte

valutautgifter for store investeringsprosjekter på grunn av svakere kronekurs. Uten denne bevilgningen ville forsvarsevnen blitt redusert. Ca. 1 milliarder kroner kommer fra salg av flyplassområder i Bodø til Avinor og salg av F-16 fly.

HOLDER SEG TIL LANGTIDS-PLANEN

Bortsett fra 1 milliard kroner til våpen og utstyr til Ukraina og en større anskaffelse av ammunisjon, er det vanskelig å se at krigen i Ukraina har hatt stor effekt på forsvarsbud-

sjettet. Budsjettet har en god sikkerhetspolitisk redegjørelse, men den er overordnet og den er i liten grad konkretisert i tiltak og planer. Man holder seg til langtidsplanen.

HVOR BLE DET AV TABELLEN SOM VISER FORSVARETS OPERATIVE EVNE?

I budsjettet for 2023 er tabellen som viser utviklingen av Forsvarets operative evne for hver av Forsvarets ni oppgaver tatt ut. Dette er viktig informasjon for å kunne vurdere status for Forsvaret. Den burde vært tatt med. I budsjettet for i år, ble den operative evnen vurdert til «mindre god» for de fire mest krevende oppgavene i årene 2018-2020, med et lite unntak. For de fem andre oppgavene vurderte Forsvarsdepartementet den operative evnen til å være «god» eller «meget god» i perioden. Er dette godt nok når faren for krig har økt, slik det fastslås i budsjettet?

STYRKING AV FORSVARETS «GRUNNMUR»

Med en befolkning på 5,4 millioner, kan vi ikke ha et stort Forsvar. Et lite Forsvar vil ha mange små enheter og kapasiteter. Selv om de vil kunne være gode, vil en så kompli-

sert virksomhet ha svakheter og risiko. Dette er det også redegjort for i budsjettet, Stortingsmelding nr. 10 (2021-2022) og forsvarsanalysen 2022 fra FFI. Regjeringen og Forsvarsdepartementet har hatt et godt grunnlag når de skulle lage forsvarsbudsjettet. Det legges opp til å styrke Forsvarets «grunnmur», dvs. å øke tilgjengelighet, reaksjonsevne og utholdenhet. Dette er god prioritering. Dessuten vil en forholdsmessig større del av bevilgningsøkningen gå til driftsutgifter fremfor investeringer. Men er dette tilstrekkelig? Når man vurderer risiko, er alvorlighet og sannsynlighet de to faktorene som det gjerne legges størst vekt på. Er risikoen knyttet til Forsvarets evne til å løse sine oppdrag i en mer krevende sikkerhetspolitisk situasjon akseptabel? Eller er det deler av Forsvaret som man burde satset mer på?

MATERIELLINVESTERINGS-PROSJEKTER

Gjennomføringen av materiell-investeringsprosjekter tar lengre og lengre tid. Kostnadene øker, og det tar lengre tid før avdelingene kan ta i bruk materiell som de har behov for. Dette er en stor utfordring for forsvarssektoren

som det ikke finnes enkle løsnin-
ger på.

MODERNISERING & EFFEKTIVISERING

Forsvaret har vært dyktige til å gjennomføre mange og krevende omstillings- og effektiviseringsoppdrag. Nå har det imidlertid snudd. Det betyr at Forsvaret ikke får spart inn store summer som er planlagt brukt til andre viktige formål, bl.a. investeringer i nytt utstyr. Veldig mange har ment at effektiviseringskravene har vært for optimistiske, men regjeringen sier at kravene ikke er for ambisiøse. Kravene opprettholdes, men det fastslås at gjennomføringsevnen er for dårlig og at det blir forsinkelser.

ANSATTE SOM DET IKKE ER BUDSJETTERT FOR

Det er sagt at Forsvaret har ca. 1000 ansatte flere enn det er budsjettet for. Det vil si at det bruker ca. 1 milliard kroner i personell-

utgifter som egentlig er budsjettert til andre formål. På den annen side er det nærmest en fastslått sannhet at Forsvaret trenger mer personell. Hvis disse personene er nødvendig for å løse Forsvarets oppgaver, burde regjeringen prioritere å finansiere dem. Bemanningen bør økes slik at tilgjengelighet, reaksjonsevne og utholdenhet for de operative avdelingene øker. Regjeringen foreslår å øke med knapt 200 ansatte til neste år.

PASSIVE TIL 2 % MÅLET

Regjeringen er passiv når det gjelder å nå målet om 2 prosent av bruttonasjonalproduktet (BNP) til Forsvar. BNP er et uttrykk for landets samlede produksjon. Det er en god målestokk for hva landene kan bidra med. Norge er ett av kun fire NATO-land som ikke har en opptrappingsplan. NATO har lenge hatt som mål at landene skal bruke 2 prosent av BNP. På NATO-toppmøtet i Wales i 2014 forpliktet

landene seg til å arbeid for å nå dette innen 2024. I sommer ble det opplyst at Norge i år vil bruke ca. 1,55 av BNP på Forsvar. Prosentandelen har vært høyere, men bl.a. stor økning i olje- og gassprisene har redusert den igjen. Med de formidable inntektene som staten har, er Norge et av de medlemslandene i NATO som burde ha de beste forutsetningene for å nå 2 prosentmålet.

TYSK HANDLEKRAFT

Allerede tre dager etter at Russland angrep Ukraina holdt forbundskansleren i Tyskland en tale (omtalt som «Zeitenwende») hvor han sa at Tyskland vil øke sitt forsvarsbudsjett til 2 prosent av BNP. De tyske budsjettretningslinjene gjorde det ikke mulig å få til en rask økning med bl.a. gjennomføring av store investeringsprosjekter. Den tyske regjeringen viste stor handlekraft og opprettet et fond på 100 milliarder euro for å ivareta det. Den finske regjeringen har sagt at de vil øke andelen til 2,25 prosent neste år, og 8. mars sa den svenske statsministeren at de også forplikter seg til å nå 2 prosentmålet.

MER ANSVAR FOR EGEN SIKKERHET

Det er ikke bare prosentkravet i

seg selv som er viktig. Vi bør ta et større ansvar for vår egen sikkerhet. Med et Russland som opptretr truende og ikke viser respekt for internasjonal rett, bør vi sørge for å ha et Forsvar som gir våre politiske myndigheter tilstrekkelig nasjonal handlefrihet. Det gjelder bl.a. i situasjoner hvor vi kan bli utsatt for press og trusler. Vår forsvarsevne bør blir oppfattet som avskrekkende slik at konflikter unngås.

STORE INNTEKTER

Staten har store inntekter. Regjeringen beregner en formidabel økning i olje- og gassinntektene. Dessuten får staten stor økning av inntektene på grunn av høyere strømpriser, samt fra skatter og avgifter. Olje- og gassinntektene går inn i Oljefondet, og regjeringen tar et uttak for å dekke underskuddet i statsbudsjettet. Uttaket skal tilsvare en moderat avkastning av fondet. Dette er en svært vellykket konstruksjon.

Forsvarsbudsjettet for 2023 er nok en bekreftelse på at i Norge har finanspolitikken større betydning for hvor mye forsvar vi får, enn den sikkerhetspolitiske situasjonen.

Sjef HV-08

planlegger storøvelse i 2023

Nå forbereder oberstløytnant Øystein Fossum Nilsen storøvelsen Jøssing som avvikles i samme tidsrom som øvelse Joint Viking i mars 2023. Main Planning Conference ble gjennomført på Luftforsvarets Skolesenter/Kjevik i november.

Innsatsstyrke Osprey på øvelse i sitt nærområde.

■ Einar Holst Clausen

MAIN PLANNING CONFERENCE FOR ØVELSE JØSSING 2023

Offisersbladet var til stede på deler av dette planleggingsmøtet, som ble avholdt på Kjevik, der representanter fra fylkene, kommunene, politidistriktene og flere andre involverte etater møttes for å forberede- og koordinere storøvelsen i 2023. Øvelsen har fått navnet Jøssing, som var navnet på engelskvennlige nordmenn under

den tyske okkupasjonen, og bindersens som er i øvingslogoen, illustrerer samhold. Det er HV-07/08 sin G7, kommandersersjant Thomas Vikeså som planlegger og koordinerer denne øvelsen. Vikeså er for øvrig regionsstyreleder for BFOs region Vest. Han kunne fortelle at målet med denne samlingen var å oppdatere tidslinjalen, øvingsscenarioet og øvingsspesifikasjonen, samt bekrefte, deltagere og øvingsmål.

REALISTISK SCENARIO

Øvelse Jøssing skal i utgangspunktet gjennomføres fra 6-24. mars 2023. Skulle man få redusert øvingsbudsjett (ref Forsvarssjefens uttalelse om mindre øvingsaktivitet), så vil øvelsen kunne bli redusert til perioden 13-24. mars. Det er et aktuelt og ganske realistisk øvingsscenario det er lagt opp til under øvelse Jøssing.

Nasjonalt scenario: Norge og NATO utfordres på luft- og sjønek- telse, og det er vedvarende kamp-

handlinger og ikke linjære trusler i tilstøtende områder.

Regionalt scenario: Det er sabotasje mot olje- og gassinstallasjoner og strømmnett, fra ikke regulære fiendtlige styrker. Det foregår spionasje og etterretning, metodisk kontraoppklaring, samt mindre angrep/sabotasje mot egne militære avdelinger.

DISTRIKTETS ØVINGSMÅL UNDER ØVELSE JØSSING

Nilsen forteller at målet med øvelsen er å øve distrikts-staben, samt

Samarbeid med Politidistriktene er en viktig del av det å være distriktssjef.

G7 i HV 08 kommandørsersjant Vikeså planlegger øvelse Jøssing Vikeså er også regionsstyreleder i BFO Vest.

Som distriktssjef HV 08 Nilsen har utstrakt samarbeid med sivilsamfunnet.

Main Planning Conference for øvelse Jøssin 2023 der også sivile etater og aktører deltar.

å øve på enkeltoppdrag, og vedlikeholde kunnskapen om objekter og ansvarsområde. I dette ligger også øving på mottak av alliert materiell i havnene Sørvestlandet Område-sjefene skal få godt treningsutbytte, sammen med liaisons som jobber opp imot kommunene. Samtidig skal fylkesberedskapsrådene og de kommunale beredskapsrådene øves. Dette er totalforsvarstanken i et netteskall. Øvelsen er også lagt opp for å utfordre lederskapet til sjef HV-08.

TOTALFORSVAR – SAMFUNNS-SIKKERHET OG ANSVAR

Sjef HV-08 har som teigeier ansvaret for territorielle operasjoner og skal koordinere alle landmilitær aktivitet i teigen. Agder og Rogaland er et HV-distrikt som omfatter hele 48 kommuner og inneholder en rekke samfunnsviktige funksjoner som jordbruk, kraftproduksjon og petroleumsindustri. Med dagens sikkerhetspolitiske situasjon, med anslag og trusler mot nettopp slik produk-

sjon og industri i Ukraina og i Østersjøen, blir HV-08 sitt ansvarsområde og oppdrag desto viktigere. HV-08 står da også som kjent i vakt- og sikringsoppdrag på Kårstø i dag.

HV-08 strekker over både Agder og Rogaland, og Øystein Nilsen må som sjef HV-08 forholde seg til to statsforvaltere og Politimestere fra to Politidistrikt. Territorielt sett er HV-08 og regne som et av de største HV-distriktene. For Nilsen leder sin distrikts-stab, 27 områdesjefer,

og to innsatsstyrkesjefer, og en total styrke på rundt 4000 menn og kvinner, derav innsatsstyrkene Osprey og Varg, som til sammen består av omtrent 400 soldater og befal. Størrelsen på dette HV-distriktet tatt i betraktning, er det underlig at ikke dette er en oberststilling?

DISTRIKTSJEFENS OPERATIVE BAKGRUNN

Oberstløytnant Øystein Fossum Nilsen ble ny distriktssjef ved

Sjef HV-08 har tett kontakt med Politiet og Statsforvalter.

Soldater fra HV 08 under en tidligere øvelse.

Agder og Rogaland Heimevernsdistrikt 8. august 2021. HV-08 er et av de største HV-distriktene. Nilsen har god operativ bakgrunn fra Hæren, med blant annet tjeneste i Forsvarets spesialkommando, Hans Majestet Kongens Garde og GSV, og et halvt år som NK Forsvarets vinterskole på Elverum. Sjef Heimevernet generalmajor Michelsen har tidligere uttalt at de kvalifikasjoner oberstløytnant Nilsen kommer inn i stillingen med, passer perfekt til jobben som distriktssjef.

VARIERT OG GIVENDE TJENESTE
Øystein Fossum Nilsen, forteller Offisersbladet om en meget variert og spennende jobb som sjef for et stort HV-distrikt. Det blir mange timer i bil, når jeg skal besøke områdesjefene, sier han smilende. Han er glad for å ha en så interessant og selvstendig jobb som det er å være HV-distriktssjef. Det er givende å jobbe med dedikerte og dyktige befalingsmenn- og kvinner, så vel som HV-soldatene, sier Nilsen. I sin jobb som distriktssjef,

sitter han også i styringsgruppen for Samfunnssikkerhetskonferansen i Stavanger, deltar på Fylkesberedskapsråd i begge fylker, samt HVs distriktsråd, der han bidrar med situasjonsoppdatering.

Nilsen kan også fortelle at han er fornøyd med rekrutteringen til distriktet, og at materiellstatusen for det meste er tilfredsstillende, selv om vedlikehold og service på hans Mercedes feltvogn er svært kostbar. Om det skulle være noe å plukke på, så må det være at depot-

ene stenges ned, og personlig utrustning nå må bestilles av FLO via postordre. Det er litt utfordrende sier Nilsen.

Offisersbladet ønsker sjef HV-08 lykke til videre i tjenesten, og med øvelse Jøssing 2023! Offisersbladet dukker kanskje opp på øvelsen. Vi vet også at planleggingen av øvelse Jøssing 2025-26 er godt i gang!

**LEIEBIL-
RABATT**

SOM MEDLEM AV BFO FÅR DU FASTE LAVE PRISER PÅ LEIEBIL I NORGE

Du får flere fordeler når du leier bil av Hertz:

- Kjørelengde på 2000 km
- Gratis tilleggssjåfør
- Ingen ung-sjåføргеbyr
- Tilbud om medlemskap i Hertz Gold Plus Rewards

Slik bestiller du

Søk pris og bestill på hertz.no/bfo eller på telefon 22 10 00 00.
Oppgi rabattkode (CDP) 763526 ved bestilling.

hertz.no/bfo

Majoren, advokaten og forretningsmannen Eivind Eckbo

Eivind Eckbo (1873-1966) var krigsskoleutdannet major, tok juridisk embetseksamen, ble høyesteretts-advokat, men var også smart forretningsmann. Som suksessfull gründer, samlet han seg en stor formue, som dannet grunnlaget for hans opprettelse av Eckbos Legat i 1923, på hans 50-årsdag.

■ Av Einar Holst Clausen

FORUT FOR SIN TID

Som kaptein giftet Eivind Eckbo seg med en kvinne fra en meget velstående engelsk slekt, noe som var med på å danne grunnlaget for videre formue-oppygging. Det skal spøkefullt ha blitt sagt at det er tre måter å bli rik på;

» «Du kan bli født inn i rikdom, du kan skape din egen rikdom, eller du kan gifte deg til rikdom».

Offisielle kilder beskriver Eckbo som en mann forut for sin tid. Hans interesse og engasjement for kosthold og biodynamisk jordbruk fikk lite gehør i hans levetid, men er i dag allmennkunnskap. Som filantrop og idealist førte han til at stiftelsen «Foreningen for kreftens bekjempelse» (nå Kreftforeningen), og «Foreningen for kosthold og helse» ble stiftet.

OMSORGSFULL OG GENERØS

Eckbo omtales som en omsorgsfull og generøs person, som også ønsket å hjelpe medmennesker. På Eckbos Legat sin hjemmeside,

kan man lese at han på sin 50-årsdag den 2. mai 1923, stiftet det første legatet «Til minde om mine forældre Nils Hansen Christophersen Eckbo og hustru Martha, født Jensen». Kapitalen han den gang tilførte var 700.000 kroner, en svimlende sum den gang. Legatet skulle 2-3 ganger i året støtte verdig trengende, barn og ungdoms oppdragelse og utdanning, reiser og utenlandsopphold, oppdragende helsearbeid og idrett & forsvar.

REGELMESSIG STØTTE

Fra starten av ble visse formål og organisasjoner støttet regelmessig. Arguslotteriet, Foreningen til Ski-idrettens Fremme og Speiderguttforbundet ble bl.a. prioritert, sammen med interesseorganisasjoner i Forsvaret, Røde Kors og ride-klubber. Det ble årlig gitt betydelige beløp til innkjøp av ski til barna i hovedstaden, og ved juletider ga man penger til økonomisk vanskeligstilte. Det ble også gitt bidrag til utgivelse av bøker om kosthold og hygiene.

FLERE LEGATER

På sin 60-årsdag den 2. mai 1933, donerte Eivind Eckbo ytterligere en del av sin formue til legatene som da fikk en samlet kapital på ca. kr. 1,25 millioner. Legatet ble samtidig delt opp i et hoved-legat og syv underlegater, og under andre verdenskrig opprettet han ytterligere fire legater. I 2013 ble Eckbos Legater I - XI omdannet til ett legat.

LEGATET I DAG

Styremedlem i Eckbos Legat, Espen Amundsen, forteller i samtale med Offisersbladet at legatet i dag har en solid økonomi som gjør det mulig å yte årlig støtte til enkeltpersoner, organisasjoner, forskningsprosjekter og annet som faller

Eivind Eckbo i kapteinsuniform ca 1914.jpg

inn under legatets ulike formål.

Han sier videre at legatkapitalen i alle år har bestått av likvide midler, ulike eiendommer og aksjer knyttet til forskjellige økonomiske virksomheter gjennom underliggende aksjeselskaper.

Den økonomiske utviklingen i disse aksjeselskapene har vært, og er fortsatt viktig for tilførselen av likviditet til legatet for at dette skal kunne ivareta sine formål gjennom tildelingene. Virksomheten er i dag organisert gjennom datterselskapene Forenede Industrier Shipping AS, som eier diverse andeler innen offshore/shipping sammen med datterselskapet Forenede Shipping AS, og Forenede Industrier Eiendom AS, som eier diverse eiendom sammen med datterselskapene Sjøfartsbygningen Eiendoms- og Investment AS og Forenede Industrier AS, forteller Espen Amundsen.

STØTTE TIL FORSVARS-RELATERT VIRKSOMHET

Amundsen forteller at det til neste år er 100 år siden første Eckbo-

Eckbo i løytnant uniform.

Major Eckbo under en ridekonkurranse på Frognerjordet i 1933 en konkurranse han som 60 åring for øvrig vant.

Espen Amundsen styremedlem, Richard Arnesen styreleder, Hilde S. Kristensen prosjektleder, Fredrik Ottosen forretningsfører og Espen Eckbo, styremedlem.

legat ble opprettet (med Forsvar som et av fem formål). Så har også Eckbos Legat støttet forsvarsaker opp gjennom alle år. I nyere tid (2022) fikk Stratagem en støtte på kr 550 000. Eckbos Legat har vært den vesentligste bidragsyter til nettstedet siden 2020. Videre finansierer vi foredragsserien til HL-senteret og Universitetet i Tromsø, om annen verdenskrig på Litteraturhuset. Vi har støttet Oslo Militære Samfund med 5,5 mill. kroner siden 1980, omregnet i 2022-kroner, forteller Amundsen. Han sier videre at Eckbos Legat eier Sjøfartsbygningen, og der står Eivind Eckbos Rolls Royce fra før 1920 i resepsjonen (i

Kongens gate). Dette er noe av det legatet gir. Offisersbladet var blant annet til stede når Veteran Møter Veteran fikk overlevert sin splitter nye og rikt utstyrte kassevogn hos Bertel & Steen. Der var Eckbos Legat en av bidragsyterne. Det er imponerende hva dette legatet har bidratt med, og bidrar med. Med stor respekt for hva Eivind Eckbo sto for, og gjennom sitt legat fortsatt bidrar med, takker Offisersbladet på vegne av alle de som gjennom så mange år har mottatt verdifull støtte fra Eckbos Legat.

Forsvarets Minnedag

Dette er dagen vi minnes og hedrer dem som har omkommet i tjeneste for Forsvaret. I år falt minnedagen på søndag 6. november. I Oslo ble dagen markert på Akershus festning med kransepålegging på Nasjonalt veteranmonument ved H.K.H. Kronprinsen og minnegudstjeneste i Akershus slottskirke. Seremonien ved veteranmonumentet ble en verdig markering, H.K.H. Kronprins Haakon, Stortingspresidenten, Forsvarsministeren og blant andre kommandanten på Akershus festning, sjef Hær, Sjø, Luft, Heimevernet og sjef Spesialstyrkene til stede. Markeringen var åpen for alle. Ved noen av våre baser og leire rundt om i landet ble minnedagen av tjenestelige årsaker gjennomført før helgen. Her er noen bilder fra utvalgte tjenestesteder. Foto: Forsvaret

Einar Holst Clausen

H K H Kronprins Haakon tenner lys for de falne.

Fra markeringen på Bergenhus festning.

Stortingspresidenten ved minnetavlen for falne.

Fra Rygge.

H K H Kronprins Haakon la ned krans under markeringen.

Fra markeringen på Luftforsvarets Skolesenter Kjevik.

Markering på KNM Roald Amundsen.

Nytt bærbart luftvern til Hæren

Norge kjøper det polske bærbare luftvernssystemet Piorun til Hæren. Forvarsmateriell skriver at leveransen begynner allerede i 2023. Anskaffelsen er stipulert til 350 millioner kroner. Utskytningssystem og missil, veier under 20 kg, og er håndterbart for en soldat. Slike systemer er oftest kalt MANPADS (Man Portable Air Defence System). Norge har ikke tidligere hatt slikt bærbart luftvern, så dette er absolutt en forbedring. Piorun har varmesøkende missiler, og kan brukes mot droner, helikoptre og fly opp til 4000 meters høyde. Piorun er et supplement til Hærens nye kampluftvern og Luftforsvarets NASAMS. Forsvarsmateriell melder at de har arbeidet med anskaffelsen siden høsten 2021.

Einar Holst Clausen

Kjøpsopsjon

Norge har nå utløst kjøpsopsjon på ytterligere artilleriskyts K9, samt ammunisjonsbærere K10.

Det kjøpes inn ytterligere 4 K9 og 8 K10, melder Forsvarsdepartementet.

Foto: Hanwha

Einar Holst Clausen

Dyrbare lastevogner til Hæren, fortsatt ikke levert!

Offisersbladet har skrevet om dette tidligere, men det skjer svært lite! Hæren trenger sårt nye lastevogner av forskjellige typer/modellvarianter. Nå har disse splitter nye og moderne MAN/Rheinmetall vognene stått på lager i Lørenskog hos MAN i et år! Hvordan kan Forsvarsmateriell forsvare dette? Behovet er stort for ny vognkapasitet! Nå står hundretalls millioner på Lørenskog til ingen nytte! Kan Forsvarsmateriell svare på dette? Er det virkelig slik investeringer skal forvaltes? Kontrakten ble signert i 2014!

Einar Holst Clausen

JULEKAMPANJE

Skoda Enyaq iV60 aut.

Leieperiode 24 mnd/30.000 km
Startkostnad kr 30.000,- inkl. MVA
Pris pr mnd kr 5.250,- inkl. MVA
Rekkevidde inntil 393 km (WLTP)

- Metallic lakk (Moon White)
- LED hovedlys
- Tonede ruter
- Tilhengerfeste
- KESSY Keyless
- Lodge interiør
- Ryggekamera
- Komfortpakke
- 21" Betria alu. felger
- Førerpakke Sport Pluss
- Vinterhjul u/pigg

Mercedes-Benz EQC400 4MATIC aut.

Leieperiode 39 mnd/65.000 km
Startkostnad kr 50.000,- inkl. MVA
Pris pr mnd kr 9.150,- inkl. MVA
Rekkevidde inntil 460 km (WLTP)

- Metallic lakk
- 360 graders parkeringskamera
- 20" AMG lettmetallfelger
- El. bakluke
- DISTRONIC PLUS
- Keyless Go
- PYH utstyrs pakke
- Multibeam LED frontlykter
- AMG Line interiør/eksteriør
- Hengerfeste
- Vinterhjul u/pigg

VW ID.4 Pro Limited 204HK aut.

Leieperiode 30 mnd/37.500 km
Startkostnad kr 30.000,- inkl. MVA
Pris pr mnd kr 5.850,- inkl. MVA
Rekkevidde inntil 527 km (WLTP)

- Metallic lakk (Mythos Black)
- Førerassistentspakke
- Infotainmentpakke
- Komfortpakke
- Interiørpakke Style
- Innfellbart hengerfeste
- Ryggekamera
- Keyless
- Parkeringsassistent
- 19" alu. felger
- Vinterhjul u/pigg

Toyota Yaris Cross AWD Active 71* Nord Edition aut.

Leieperiode 36 mnd/45.000 km
Startkostnad kr 30.000,-
Pris pr mnd kr 3.700,-

- Metallic lakk
- LED hovedlys
- 17" lettmetallfelger
- 8" Multimedia skjerm
- Apple CarPlay
- Parkeringssensorer foran og bak
- Ryggekamera
- Keyless
- Adaptiv cruise
- Vinterhjul u/pigg

Volvo XC40 P8 Recharge Plus 408 HK 4x4 aut.

Leieperiode 39 mnd/48.750 km
Startkostnad kr 40.000,- inkl. MVA
Pris pr mnd kr 6.190,- inkl. MVA
Rekkevidde inntil 418 km (WLTP)

- Metallic lakk
- Keyless
- Semielektrisk hengerfeste
- Ryggekamera
- El. fører sete m/ minne
- Keyless
- LED hovedlys
- Serviceavtale er inkludert
- Forsikring av bilen er inkludert i 36 mnd
- Oppvarmet ratt
- 19" vinterhjul u/pigg

Nye Mazda CX-60 Homura PHEV AWD aut.

Leieperiode 36 mnd/45.000 km
Startkostnad kr 50.000,- inkl. MVA
Pris pr mnd kr 5.890,- inkl. MVA

- Metallic lakk
- Convenience & Sound Pack
- Driver Assistance Pack
- Comfort Pack
- LED Matrix frontlys
- Head-Up display
- BOSE lydanlegg
- El. justering av forseter
- 20" lettmetallfelger
- Smartkey
- 360 graders parkeringskamera
- 20" vinterhjul u/pigg

Kampanjevilkår

Til de oppgitte priser kommer følgende i tillegg:

- Flåteforsikring p.t. fra Kr. 5.990,- pr. år fra IF (kr. 7.990,- ved 20.000 km pr år)
- Service i.h.t bilens servicehefte må følges og betales av leietaker
- Trafikksforsikringsavgift tilkommer forsikringen.
- Etableringsgebyr Kr. 3.990,- (ordinær pris kr 4.990,-)
- Andre kjørelengder på forespørsel

Det tas forbehold om kredittvurdering, endringer i avgifter, kommende MVA på elbiler, bilpris og rente. (Vi leverer de fleste merker og modeller – finner du ikke bilen du er på utkikk etter, ta kontakt.)

Tilbudet gjelder et begrenset antall biler som kan leveres i år, eller så langt lageret rekker.

Kontaktpersoner

Petter Ødegård – Selger
Mobil: 40 62 11 19
E-post: petter@ctcbil.no

Tom Brenna – Salgssjef
Mobil: 90 08 61 90
E-post: tom@ctcbil.no

Personell, personell og personell

For en eiendomsmegler er det tre forhold som betyr nesten alt. Det er beliggenhet, beliggenhet og beliggenhet. I arbeidet med det fagmilitære rådet, for Forsvarskommisjonen og i daglig forvaltning burde det samme for Forsvaret være personell, personell og personell, med en fotnote som sier beholde. Dersom vi ser på tiltak, kommunikasjon og utredninger som er gjennomført de siste 10-15 årene, burde situasjonen i Forsvaret vært helt annerledes.

Satsningen på personell og kompetanse har vært tatt fram som viktige og avgjørende for å lykkes med økt operativ evne og bedre beredskap. Kjernen har vært reformer til det bedre, mer personell til den spisse ende og ikke minst mer kvalitet og et bedre og mer helhetlig utdanningssystem mer tilpasset resten av samfunnet.

Med så sterke signaler både politisk og fra Forsvarets ledelse er det nærmest uforståelig at det er for få med for lite kompetanse på mange områder. Fortsatt er det de unge som leder de yngste og det er for lite utdanningskapasitet på det lavere ledernivået.

Naturlig nok er personell og kompetanse et av de områdene vi får mest reaksjoner på når vi er ute ved Forsvarets avdelinger. Dessverre har utviklingen, til tross for store reformer og satsning, gått i feil retning. Siden innføringen av OMT i 2016 og gjennom utdanningsreform og utvikling av en annen HR-modell gjennom HR-transformasjon, har vi fortsatt til gode å se en positiv utvikling på sentrale områder som ståtid, bedre HR-understøttelse og mer utdanning.

Så hvorfor blir det ikke bedre? Et godt sted å starte granskingen kan være forvaltningen i Forsvaret. Vi er nå på oppløpssiden med å drøfte og framforhandle et nytt regelsett for forvaltning av personell i Forsvaret, noe som har vært en lang reise med mange diskusjoner mellom oss og arbeidsgiver. Det er fortsatt et regelsett basert på detaljer og behovet for å styre og regulere. Det innebærer at vi må få en forvaltning som i mye større grad baserer seg på å forvalte mennesker framfor å forvalte regler, slik at vi i større grad ser menneskene i forvaltningen. Det er framtiden og det er et grep som kan øke evnen til å beholde personell. Det er også et tiltak som er enkelt å gjennomføre uten at det koster.

God hverdagsforvaltning for de som jobber i Forsvaret kan sannsynligvis bidra til å senke kostnadene gjennom å investere mer i de ansatte gjennom synlige tiltak hver dag.

For over 6 år siden ble OMT innført i Forsvaret. Målsettingene om å utvikle bedre muligheter for en livs-lang karriere på alle nivå, legge til rette for horisontal karriere og få flere erfarne ledere på lavere nivå stod sentralt. Det er ingen tvil om at tanken/intensjon var god og at det ville ha en positiv effekt dersom målene ble nådd. Muligheten som lå i OMT er ikke kommet på plass. Hvis det hadde lyktes ville det vært flere rutinerte og erfarne ledere på lavt nivå, det hadde vært mulighet til å differensiere innføringen på en bedre måte ut fra de faktiske behov lokalt og det hadde vært gitt helt andre utdanningsmuligheter tidligere. I sum er ikke dette tiltak som burde vært uoverkommelige, det krever bare bedre investeringsvilje til å lykkes med en vedtatt personellreform. Det ville også vært med å skape mer tro på ordningen.

Et grep som er viktig for å underbygge OMT og lykkes med økt operativ evne og bedre beredskap er mer militær profesjonsutdanning. Dette har vært et av våre viktigste innspill til Forsvarskommisjonen.

Det er alvor nå og det er på tide å snu, svelge litt stolthet og drive litt selvransakelse. Den utdanningsmodellen som nå har vært der i snart 6 år levere ikke på det behovet som er der. Hverken til daglig drift eller understøttelse av kompetanse i styrkestrukturen. Det er alvorlig for sikkerhet, ivaretagelse av de vernepliktige og mulighetene til å bygge beredskap og operativ evne. Dette skjer ikke fordi de ansatte ikke levere, det jobbes hardt hver dag, men forutsetningene er mangelfulle. Akkurat på dette området kan det ære lurt å reversere og bruke det som vi vet virker. Vi har tatt til orde for å ta tilbake to-årig etatsutdanning som den grunnleggende veien inn som leder i Forsvaret. Vi vet at den virker, vi vet at den kan levere godt og vi vet at det er en utdanning som har et godt omdømme og er attraktiv. I tillegg er den ikke noe dyrere enn det som gjøres i dag.

Helt til slutt vil jeg ønske alle en riktig god jul og et godt nytt år.

Jens Jahren
Leder BFO

Er du riktig forsikret?

Desember er en tid med mye hygge, men dessverre også en av de verste brannmånedene. Det er lurt å bytte batteri i røykvarsleren årlig. Start med den gode vanen i år!

Et annet smart grep er å sjekke at du har de riktige forsikringene tilpasset din livssituasjon. Sammen kan vi finne ut hva du trenger – og ikke trenger.

Vi ønsker deg en god førjulstid!

Kontakt oss for en uforpliktende gjennomgang av ditt forsikringsbehov

Gravlegg URE – la kompetansen styre!

Mitt første ansvar i Forsvaret var å utdanne feltvognførere til BK-troppene i alle manøverbataljonene. I 1987 var dette en utdanning på 130 timer. For å kjøre Volvo felt! I dag er dette historie – og effektivisert ned til så å si ingenting. Samtidig skjer det flere ulykker med personskader.

I en verden der endringer skjer raskt er kunnskapen, ferdighetene og de personlige egenskapene det som skiller suksess fra fiasko. I vår profesjon er fiasko det samme som skader og tap av liv. Dette kan vi lese av historien, og det er ikke lenge siden forrige dødsulykke der mangel på tilstrekkelig utdanning, grunnleggende kompetanse og ansvarlighet, skjedde. Sersjant Håvard Skattum mistet livet 27. oktober 2017.

Samtidig med at dette skjer, jobbes det aktivt med å endre hele utdanningssystemet basert på innsparingskrav fra Regjeringen – ført i pennen av Forsvarsdepartementet.

Høsten 2011 ble det gjort et solid grunnarbeid for å se på Forsvarets utdannings-systemer. Dette arbeidet var kvalitativt innrettet og avdekket flere behov for å styrke Forsvarets totale kompetansebeholdning. På det tidspunktet var det kvaliteten som var i søkelyset, ikke økonomien. Imidlertid ble rapporten brukt i en annen kamp i FD – kampen om pengene, og et krav om at «*Nå var det utdanningsinstitusjonenes tur til å spare.*»

Etter dét handlet alt om penger. Pent pakket inn i semantiske beskrivelser som «tilpasning til det sivile utdanningssystemet», «mer helhetlig styring», «styrkede kompetansemiljøer», «mer enhetlig utdanning», «styrket fellesoperativ kompetanse». Og – «økt mangfold».

Imidlertid var innholdet noe helt annet – en målsetning om å spare 560 millioner kroner. Utvikling av solid militær profesjonsutdanning var nærmest fraværende.

Når jeg ser tilbake, er det helt utrolig at Forsvaret ikke ga mer motstand mot utdanningsreformen. I årene frem mot 2017 var det flere dødsulykker, og mange hadde sammenheng med mangel på kompetanse og erfaring. Løsningen som Forsvarssjefen var «tvunget til» å beslutte 15. november 2017, innebar en ytterligere forringelse av utdanningen av lagførere, instruktører og de lavere lederne. Samti-

dig måtte han beslutte en kraftig endring av utdanningen av offiserer som reduserte ferdighetene og den personlige utviklingen på bekostning av teoretisk kunnskap og krav om innsparing.

Forsvarssjefen hadde ikke noe valg da betingelsene i oppdraget fra FD var å finne en gevinst på 560 millioner.

I 2021 ble det gjennomført en første evaluering av reformen. Forsvarets tilbakemelding – noe vag men fortsatt kritisk, ble levert september 2021 til Forsvarsdepartementet. Så ble det stille frem til sommerferien 2022 hvor vi ble invitert til å gi innspill til FDs foreløpige sluttrapport innen 12 august. Deretter har det – igjen, blitt stille.

HVA SKJER I FORSVARSDEPARTEMENTET NÅ?

Tegnene, basert på samtaler og hva vi hører i flere fora, er at FD fortsatt ikke erkjenner at URE har kostet Forsvaret mye i form av tapt kompetanse. Og gevinsten på 560 millioner er heller ikke realisert fullt ut. Fordi det er umulig.

Samtidig med evalueringsprosessen har FFI kommet frem til at Forsvaret har et kjempestort behov for offiserer og befal. Vi snakker om dobbelt så mange kadetter som i dag – hvert år, og flere hundre i OR-søylen – hvert år. Dette «stemmer dårlig» med FD egne anslag og vil åpenbart koste mye.

Løsninger som å øke antall kadetter med 80 i 2023, uten tilførsel av økonomi og årsverk, er et useriøst forslag som kun setter regjeringen i et dårlig lys.

Dette er min siste «Gi Akt». Noen vil sikkert synes det er helt greit. Imidlertid er det ekstremt viktig at «noen» korrigerer en gjengs oppfatning om at «alt går bra». I boka «Etterretning» av Frode Kristoffersen og Kjetil Hatlebrekke, skriver de om faren for etterretningssvikt. Det handler om å forstå – eller misforstå situasjonen. Her skriver de om risikoen for *kognitiv lukking*, det vil si at vi søker

trygghet og sikkerhet, vi forenkler. **Vårt selvbilde** står i veien for aksept og handling basert på det som virkelig skjer. Her skaper prestisje, eierforhold til opprinnelig løsning og mangel på aksept for at man tok feil, store barrierer for at Forsvaret skal få tilbake et utdannings-system som gir en så trygg arbeidssituasjon som mulig er.

Min påstand er at endringene av URE ikke vil skje i tide på grunn av at FD har store problemer med å erkjenne det alvorlige i situasjonen.

Utdanning av kjernekompetanse til Forsvaret kan kun leveres av Forsvaret alene – eller av andre utenlandske profesjonsutdanninger. Det finnes ikke noe alternativ. Det å «ta risikoen» på dette området innebærer at du aksepterer at noen andre dør på grunn av din beslutning. 15. november i år fikk Forsvaret nok en gang påpakning av en undersøkelseskomisjon. Dette gjaldt en trafikkulykke med Mercedes feltvogn. Anbefalingen var mer kompetanse, økte sikkerhetstiltak og etterlevelse av fagplan. Her gikk det ikke liv, men to soldater ble skadet.

Det er IKKE tid til å la evolusjonen skape de erfaringer som lå til grunn for tidligere utdanningssystem. Her må man aktivt korrigere det man har.

Cher sang «*If I Could Turn Back Time*» i 1989. I dag burde man ha gått tilbake til utgangspunktet i november 2011 og startet på nytt. Forsvaret; Takk for 37 meningsfulle år – skulle ønske at situasjonen for kadetter og utdanningsansvarlige var bedre nå enn før!

Av Jon Vestli, kompetanseutvikler i Befalets Fellesorganisasjon

RUFO®
PROFESSIONAL CASING SINCE 1983

- ★ 38 ÅRS ERFARING
- ★ HØY KVALITET OG RASK LEVERING
- ★ PRODUSERT I NORGE - GOD DOKUMENTASJON
- ★ ALLE TYPER KASSER OG SKREDDERSYDD INNREDNING
- ★ ENKEL SAMHANDLING MED EGENUTVIKLET 3D/CAD SOFTWARE

NORGES LEDENDE INNEN
SKREDDERSYDDE
TRANSPORT **KASSER**

BFO deltok på FFI-frokost

Nestleder BFO Rune Rudberg deltok i panelet denne morgenen, med temaer som personellet som ressurs, rekruttering, incentiver, beholde-perspektivet og hvorfor personellet slutter, samt en gjennomgang av resultatene fra spørreundersøkelse og forskning FFI har gjort rundt disse områdene. Mange fremmøtte, der forhandlingsleder BFO, Lars Omberg og Offisersbladet også var til stede. FFIs forskningsdirektør og forskere innledet og la frem resultatene av både spørreundersøkelsen og forskningen, og kommentar-panelet bestående av oberst Terje Hansen fra HR/Forsvarsstaben, Rune Rudberg BFO og Anders B. Stenberg fra KOL og forsker fra FFI. Rune Rudberg klarte å få opp temperaturen i salen, med sin klare tale om Utdanningsreformen, OMT og ved å spørre hvilke incentiver man snakker om? For det er vel ikke mange incentiver igjen i det hele tatt?

Einar Holst Clausen

Nestleder BFO Rune Rudberg deltok på FFI frokost med tema incentiver og å beholde personellet

Rune Rudberg er også god til å ta selfie.

BFO orienterte sine medlemmer som tjenestegjør ute i Europa

I løpet av fire dager i slutten av november, gjennomførte BFO, i regi av Tor Gunnar Framnes (BFO Utland) en utvidet orienteringsrunde for Senior Norwegian Representative (SNR), stabsjefer, lokale tillitsvalgte og BFOs medlemmer i staber som NATO HQ Brussel, Geilenkirchen, Brunssum, SHAPE og Ramstein. BFOs orientering og oppdateringer på hva som rører seg i hjemlandet, ble satt meget stor pris på. Dagene ble avsluttet med en middag med de tillitsvalgte og spesielt inviterte på hver av lokasjonene. BFO ser på det som viktig å ivareta våre medlemmer i tjeneste ute.

Einar Holst Clausen

KUNNSKAP ER MAKT!

25 år i tjeneste for BFO!

Under en tre dagers sekretariatssamling i slutten av oktober, fikk Ragnar Dahl litt ekstra oppmerksomhet. Ragnar har nemlig jobbet som forhandlingsleder for BFO i 25 år. I tillegg til å ha blitt en «Guru» på blant annet pensjon, har Ragnar vært en stor bidragsyter i Offisersbladet, med sidene som omhandler omstilling og pensjon. Han har også i samarbeid med forhandlingsleder Grethe Bergersen, utarbeidet en pensjonskalkulator, som er svært verdsatt ute blant medlemmene.

Ragnar ønsket ikke så mye oppmerksomhet rundt dette, men den tar jeg på min kappe. Takk for fantastisk innsats Ragnar!

Einar Holst Clausen

BFO på Finnmark-besøk

Leder BFO Jens Jahren og BFOs hovedtillitsvalgt i Heimevernet Inge Øien Besøkte Garnisonen i Porsanger inklusive HV-17. De besøkte også 330 skvadrons detasjement på Banak. De både mottok og ga informasjon, i tillegg til de gode samtalene med personellet som tjenestegjør der.

Einar Holst Clausen

Operasjonsoffiser Tage Pedersen forteller om oppdragene og operasjonsområdet Sar Queen har ut fra Banak.

SAR Queen på Banak.

Den gode samtalen på kafferommet.

Oblt Lockert sjef HV 17 i samtale med Jens Jahren.

Jens Jahren og Inge Øien i samtale med ops off Tage Pedersen.

Utlysning av tilbud fra Hærens kunnskapslegat for 2023

1. BAKGRUNN

Styret i Hærens kunnskapslegat (HKL) anmoder om at følgende blir gjort kjent for potensielle søkere.

2. STIPENDIER

Offiserer fra Hæren med krigsskoleutdanning (bachelor-nivå el høyere) kan søke om stipend til utførelse av militærvitenskaplig arbeid. Søknaden skal være faglig og/eller tjenestemessig begrunnet og må inneholde budsjett for planlagte kostnader. Fullfinansiering kan ikke påregnes.

3. BELØNNING FOR MILITÆRVITENSKAPELIG ARBEID

Offiserer fra Hæren kan søke om belønning for ferdigstilt militærvitenskapelig arbeid med relevans til Hæren. Belønning kan være dekorasjonen «Generalmajor Hakon Hansens gullmedalje» og/eller et beløp fastsatt av legatstyret.

4. SØKNAD

Skriftlig, personlig søknad med relevante vedlegg sendes elektronisk til HKLs styre v/major Ola Kjørstad, epostadresse: okjorstad@mil.no

Søknadsfrist er 1.februar 2023.

Kunngjøring av tildeling(er) vil skje ultimo mars 2023.

Evt spørsmål om legatet kan rettes til maj Ola Kjørstad via epostadressen ovenfor.

Han er ansatt i stormeskadron 4 i Panserbataljonen og forteller at en av hovedårsaken til at folk blir værende, er at de trives blant folka

TRIVES I TROPPE

– Arbeidsmiljøet vi har her er et av de beste i Forsvaret, med gode muligheter for å utvikle seg, understreker Haugli før han letter litt på framtidsplanene:

Haugli forteller at om Forsvaret fortsetter i samme retning som de har gjort de siste årene, hva gjelder behandling av personellet, og ikke tar problemstillinger som rettes oppover fra «gulvet» på alvor, blir han bare værende i Forsvaret noen år. Da skal jeg finne meg noe annet å gjøre, sier visesekretæren.

– Det kommer jo til et punkt hvor man innser at ledelsen på høyere nivå ikke evner å ta tak i de mest grunnleggende problemene vi står overfor og da er sivilingeniørstudier på NTNU en mulighet.

– Du vet; jeg er nok litt mer opptatt av pensjon og hva jeg tjener opp der enn andre på min alder. Jeg ser jo at det vi tjener opp ikke strekker til så jeg har startet å spare til pensjonen selv, sier Haugli.

– En fjerdedel av årslønnen min er ikke pensjonsgivende. Det får meg til å vurdere fremtiden og videre tjeneste i Forsvaret. Det sier grenader og visesekretær Hans Even Haugli 22 år.

LAV GRUNNLØNN

22-åringen forteller at han har en grunnlønn på rundt 350.000 kroner i året. På toppen av det kommer tilleggene som beløper seg til over 100.000 kroner i året. Det er penger han ikke tjener opp til pensjon på. Han mener også at premisene for å kalle det «variable tillegg», er feil da øvelsesdøgnene i stor grad er planlagt langt frem i tid, med faste årlige øvelser.

– Pensjon er jo ikke så vanlig å tenke på når man er i 20-åra. Jeg tror kanskje det også skyldes at mange grenaderer ser på tiden i Forsvaret som et mellomstadium før de finner seg noe annet å gjøre, sier Haugli.

LETTVINT AV FORSVARET

Han tror Forsvaret vil stå overfor store problemer knyttet til personellflukt, blant annet som følge av usikkerhet rundt pensjon og lav grunnlønn.

– Hvis jeg skulle bli værende i Forsvaret over lengre tid, vil det ha betydning å få muligheten til å spare opp til en god pensjon. Selv om ikke mangel på pensjonsopptjening på variable tillegg er noe «alle» snakker om, synes jeg det blir for lettvinnet når Forsvaret stikker hodet i sanda når denne problemstillinga blir belyst. At nesten en fjerdedel av en allerede relativt lav lønn ikke gir utslag på pensjonen, er graverende, sier Haugli.

HANS EVEN HAUGLI

Alder: 22 år

Grad: Visesekretær

Stilling: Troppsassistent

Av: Øyvind Førland Olsen,
kommunikasjonsrådgiver i BFO
Foto: Henrik Saunes

KUNNSKAP ER MAKT!

Samling med hovedtillitsvalgte

BFOs hovedtillitsvalgte i forsvarsgrener/DIFer er samlet i to dager på Garder Kurs & Konferansesenter, for informasjon om pågående saker, bestemmelser og avtaler, samt for gjensidig å oppdatere hverandre.

Oppstarten ble faglig påfyll om krigen i Ukraina, der oblt Palle Ydstebø tok for seg status og taktisk/strategisk utvikling av krigen, og Egil Daltveit mer rundt Russisk lederskap. Deretter ble det påfyll med mer organisasjonsmessig faglig påfyll rundt HR-bestemmelsen, og utvikling på tariffavtaler.

På dag 1 skal HTV'ene og representantene fra BFOs sekretariat motta erfaringer etter årets lokale lønnsforhandlinger, av forhandlings-leder Lars Omberg, samt status på samarbeid og andre saker av betydning.

Her skal også hver DIF fremme sine erfaringer, samt si noe om samarbeid, belastning og relevante saker. Arbeidsutvalget fortsetter sitt arbeid en dag til. BFOs politiske ledelse kommer også for å gi HTV'ene oppdatert informasjon fra politisk side.

Tradisjonen tro blir det også flere runder rundt bordet, med saker som opptar HTV'ene og som er av almen interesse.

Einar Holst Clausen

HTV samlingen ledet av BFOs kompetanseutvikler og rektor på BFO skolen Jon Vestli sammen med hovedtillitsvalgte.

Egil Daltveit, Palle Ydstebø og Jon Vestli.

BFO-medlem? Nå får du gratis medlemskap i Ambera!

Ambera er en norsk boligutvikler som tilbyr «**Boliger med fellesskap**» – Europas første boligkonsept for voksne 55+. Første prosjekt kommer i La Duquesa på den spanske solkysten, og senere vil prosjekter i flere land i Europa følge.

Som medlem i BFO får du gratis medlemskap (verdi kr 1 000) i dette stadig voksende fellesskapet. Et medlemskap her gir deg:

- Tilgang til aktiviteter, initiert av Ambera eller våre partnere, både hjemme og ute
- Tilgang til Amberas aktivitetssentre og fasiliteter i Europa, uavhengig av om du kjøper en bolig eller ikke
- En tidsnummerert forkjøps- og leierett på bolig i Amberas fremtidige boligprosjekter

Gratis medlemskap!
Bruk medlemskoden:
BFO

Bruk medlemskoden **BFO**, når du melder deg inn på **ambera.com**. Her kan du også lese enda mer om «**Boliger med fellesskap**», og hvordan denne måten å leve på kan gi deg spennende dager og et liv akkurat så sosialt du selv ønsker å leve det.

Ambera

KONTAKTINFO BFO

FUNKSJON	NAVN	OMRÅDE	MOBIL	E-POST
Leder	Jens B Jahren		930 05 202	jens.jahren@bfo.no
Nestleder	Rune Rudberg		934 20 377	rune.rudberg@bfo.no
Sekretariatsleder	Stein Grongstad		993 26 146	stein.grongstad@bfo.no
Forhandlingsleder	Dag Stutlien	Medbestemmelse	930 67 475	dag.stutlien@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbestemmelse	934 98 520	ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Grethe Bergersen	Tariff	990 96 521	grethe.bergersen@bfo.no
Forhandlingsleder	Lars Omberg	Tariff	920 91 238	lars.omberg@bfo.no
Kompetanseutvikler	Jon Vestli	BFO-skolen	953 65 907	jon.vestli@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880	kyrre.felde@bfo.no
Seniorkonsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698	mona.rudberg@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165	mona.audne@bfo.no
Leder kommunikasjonsavd.	Viggo Holm		400 36 653	viggo.holm@bfo.no
Rekrutteringsansvarlig	John Anders Bakke		450 10 814	john.bakke@bfo.no
Markedsansvarlig	Dorte Storihle Ødegård		984 88 211	dorte.odegard@bfo.no
Kommunikasjonsrådgiver	Øyvind Førland Olsen		928 40 219	oyvind.olsen@bfo.no
Kommunikasjonsrådgiver	Mariell Halstensen	I permisjon	938 04 855	mariell.halstensen@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251	offisersbladet@bfo.no

HTV

OMRÅDE	NAVN	MIL	MOB	E-POST
HTV Hær	Rune Isvik		400 29 792	htv-haer@bfo.no
HTV Hær, vara	Tony Johansen		917 90 592	tony.johansen@bfo.no
HTV Sjø	Per Ivar Haugen		934 59 898	per.haugen@bfo.no
HTV Sjø, vara	John L Strømseng	0540-3486	926 24 550	john.stromseng@bfo.no
HTV Luft	Lars Andre Anthonsen		909 99 595	lars.anthonsen@bfo.no
HTV Luft, vara	Johnny Knutsen		481 67 476	johnny.knutsen@bfo.no
HTV Heimevernet	Inge Øyen		992 22 781	inge.oyen@bfo.no
CYFOR	Tore Knutsen		958 65 362	htv-cyfor@bfo.no
FST	Jon Erling Johansen		924 70 604	htv-fst@bfo.no
FMA	Børre Hagen		932 80 857	htv-fma@bfo.no
FLO	Sverre Holter		474 52 352	htv-flo@bfo.no
FOH	Hans Petter Myrseth		909 98 298	htv-foh@bfo.no
FHS	Stein Hatlem Forsdahl		992 47 085	htv-fhs@bfo.no
FFT	Rolf Falchenberg		992 08 326	htv-fft@bfo.no
FUNG FFT	Kenneth B. Henriksen		990 93 808	kenneth.b.henriksen@gmail.com
FPVS	Trond Arild Bølla		992 15 663	trond.bolla@bfo.no
FSAN	Hans Erik Bergene		932 27 168	htv-fsan@bfo.no
FB	Vebjørn Hanssen		404 35 973	htv-fb@bfo.no
ETJ	Ta kontakt på e-post			htv-etj@bfo.no
FS	Ola Jonson Bakk			htv-fs@bfo.no
FD	Egil Daltveit		950 60 162	egil.daltveit@fd.dep.no
NSM	Lars Jørgen Løland		920 58 345	lars-jorgen.loland@nsm.no

SENTRALT FRIKJØPTE TILLITSVALGTE

Nord-Norge	Tore K. Halvorsen	489 43 315	tore.halvorsen@bfo.no
Utland	Tor Gunnar Framnes	930 53 744	tor.framnes@bfo.no

KONGSBERG

KONGSBERG NSM & JSM Missiles

LONG RANGE PRECISION STRIKE

- Proven operational system for Land & Sea Strike
- Autonomous Target Recognition
- Effective against well defended high value targets

KONGSBERG provides state of the art missiles for ships, trucks, fighter aircraft and naval helicopters. Stealth, high-G agility and Autonomous Target Recognition for the future.

Norwegian Made – World Class

Flere kadetter – ingen økt understøttelse

Illustrasjonsfoto.

«Vi må satse på de unge», sa Rune Wenneberg på BFO UNG-konferansen. Neste år skal antallet kadetter som tas inn, økes med 80 stykker. Samtidig er understøttelseskapasiteten sprenget.

Studentundersøkelsen viser at kun 34% er motivert for videre tjeneste, et fall fra 50% i fjor. Dette er urovekkende. Den lave motivasjonen kan forklares blant annet av sprenget kapasitet på fasiliteter og mangelfull forvaltning og oppfølging.

STABLE I HØYDEN

Se for deg at du er kadett en vanlig skoledag. Hodet banker fordi ventilasjonsanlegget er gammelt og beregnet på 20 stykker i klasse-rommet, ikke 40. På kvelden setter du deg i sofaen på rommet, om du er så heldig å ha en. Hvis ikke slenger du deg på køyesenga du har bodd igjennom tre år. Du vil invitere venner over på øl og fotball, men romkameraten vil ha en rolig kveld. Dessuten er det ulovlig å drikke alkohol på leir.

Vil du ringe nære og kjære, er det ingen egnet plass å gjøre det. Selv treffer jeg flere ganger i uka på kadetter i trappeoppgangene i telefonsamtaler. Å bo tett er for mange en belastning i seg selv, og uten noe sted å trekke seg tilbake økes belastningen ytterligere.

Hver høst, når stadig større kull kommer til skolene, tynes det til siste seng, kadetter i andre kull flyttes rundt på, og kadetter med egen leilighet betales borteboerbidrag. Alt for å frigjøre kapasitet.

Med et stadig økende antall kadetter, er dette en svært midlertidig løsning. Å utvide fasilitetene tar mange år, flere år enn de midlertidige løsningene vil holde.

FOR MYE JOBB PÅ FOR FÅ HODER

Ansatte er allerede en knapp ressurs på skolene. Vi opplever flittige kullsjefer og ansatte som i brennende engasjement for jobben, ender med å brenne seg ut.

Veiledning er del av kjernen i utdanningen; lederutviklingen. Men når antallet ansatte er likt mens antallet kadetter øker, blir det mindre veiledning på den enkelte, møter blir avlyst og utsatt, medarbeidersamtaler og tjenesteuttalelser nedprioriteres og det blir ikke nok tid til gode lederutviklingsdager. Alt dette går ut over hvor gode offiserer vi blir. Og det går utover de ansatte. Ingen ansatte fortjener å dra hjem fra jobb med dårlig samvittighet over å ikke ha tid til sine underordnede.

KAPASITETEN MÅ ØKES

På BFO UNG-konferansen sa Rune Wenneberg at det aldri har vært viktigere å ha folk i uniform enn nå og i årene fremover, og at det er viktig at de unge føler seg prioritert og viktig. Å komme dit krever handling. Løsningen er like enkel som den er vanskelig; fasiliteter og antall ansatte skal stemme overens med antall studenter, og kan ikke bli dårligere enn i dag.

Helene Fossum Grønseth
Leder KAFO

Nå kommer vinteren. Er du klar?

Dagene blir stadig kortere, og temperaturen kryper nedover. For veldig mange av oss er det på tide å skru på varmen. Men med dagens strømpriser er vi sikkert ikke alene om å prøve å spare litt der vi kan. Men hvordan spare på den «riktige» måten?

- Husk å skru av hoved-stoppekranen hvis du reiser bort
- Hold alltid en viss temperatur i alle rom i boligen for å forhindre at vannrør fryser og sprekker

Les mer om råd og tips for din bolig og fritidsbolig på if.no, eller skann QR-koden.

I samarbeid med:

OFFISERSBLADET

Hvorfor valgte USA Air Tractor?

Offisersbladet kom i skade for å trykke feil bilde av Air Tractor i spalten Internasjonale Nyheter i utgave 5/2022. Så her kommer korrekt bilde, samt litt info om dette flyet.

Air Tractor AT-802U ser nærmest ut som noe som kunne vært fløyet av Den Røde Baron for hundre år siden. Men da USAs SOCOM (Special Operations Command) skulle ha et lett angrepsfly for nærstøtte, presisjonsangrep, væpnet ISR (Intelligence, Surveillance, Reconnaissance), ildledning og FAC (Forward Air Control), under enkle og krevende men ikke høytrussel forhold, valgte de traktoren fremfor vesentlig mer sofistikerte konkurrenter.

Årsak? Den enkle og robuste Air Tractor'en kan gjøre jobben for en billigere penge. Du kan henge på den alt nødvendig av avanserte sensorer og våpen, og dette opprinnelige «jordbruksflyet» for sprøyting og sånt vil dure av sted og gjøre jobben. Så hvorfor svi av penger på mer «flashy» saker? Klokt tenkt. Vi bare nevner det.

Til sitt Armed Overwatch program anskaffer SOCOM opptil 75 AT-802U som de har døpt Sky Warden. Kontrakten er verd opptil 3 milliarder dollar, og det meste av pengene går nok til L3Harris som skal utstyre flyene med teknologi Den Rød Baron aldri kunne drømme om. Produksjonen starter allerede i 2023.

En interessant side, i tillegg til kostnadstenkningen, er at traktorene skal utføre oppdrag som vil få mange til å tenke på droner. SOCOM er selvsagt langt fremme også med droner, men så handler det altså om sensortypen «Eyeball Mk1» med tilhørende programvare.

John Berg

Etterlengtet radarinvestering!

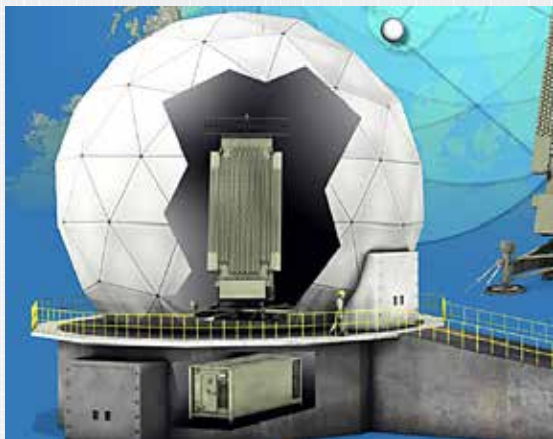
Helt siden 1990-tallet har Norge vurdert å bytte ut vår tilårskomne radarkjede for luftovervåking. Men utskiftingen ble nok utsatt når USA/NATO ikke lenger automatisk finansierte slike investeringer. Nå har Forsvarsmateriell inngått kontrakt med Lockheed Martin på innkjøp av 8 TPY-4 GaN-basert, multirolle AESA-radarer, for å møte dagens trusler i vårt luftrom.

Kostnadsrammen er på rundt 8 milliarder kroner, og Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) skal levere hardware og software, samt montere radarene på alle lokasjoner. Disse er: Vardø, Vestvågøy, Orkland, Namsos, Vågsøy, Ringerike, Os/Tolga og Bjerkreim/Eigersund.

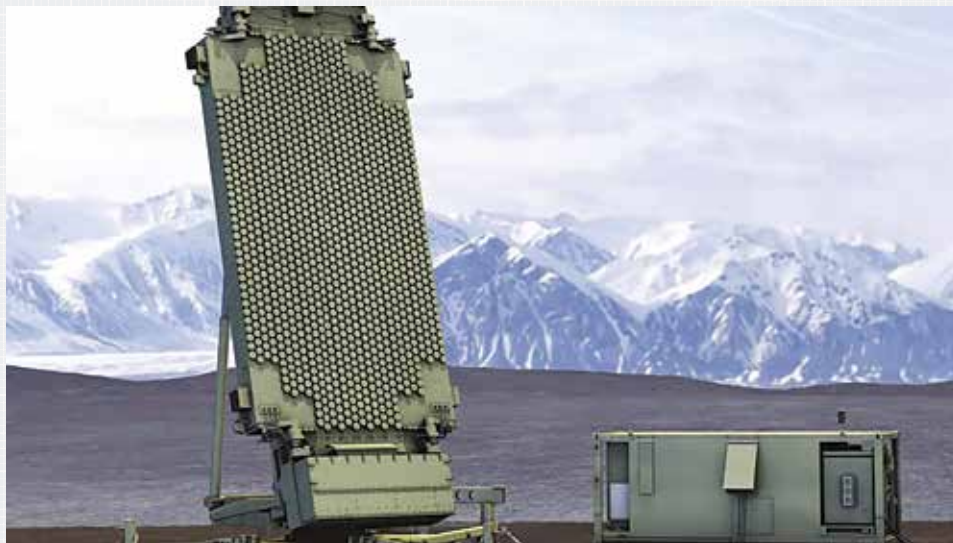
Den første av åtte nye radarer skal settes i drift i løpet av 2025 på Gyrihaugen på Ringerike, mens resten etter planen skal være klare før 2030. Forsvarsmateriell har opsjon på kjøp av ytterligere tre radarer/sensorer.

Norges radarkjede inngår i NATOs strategiske luftovervåking. Kilder: FMA, Forsvaret og Tu.no

Einar Holst Clausen

Slik vil TPY-4 se ut i en radardom Illustrasjon Lockheed Martin.

TPY 4-radar Illustrasjon Lockheed Martin.

Storbesøk i Oslo Havn!

Det britiske hangarskipet HMS «Queen Elizabeth» la mandag 21. november til kai i Oslo. Hangarskipet og flere støttefartøyer danner en hangarskipgruppe. De har vært ute på oppdrag som en del av den britiske operasjonen Operation Achillean, blant annet i Nordsjøen. Våre norske F-35 har også øvd sammen med det britiske hangarskipet i denne perioden. Med samme type jagerfly og interoperabilitet på annet utstyr, så blir dette uproblematisk.

Besøk av denne hangarskipsgruppen understreker og bekrefter det gode norsk-britiske forsvarssamarbeidet. På dette Norgesbesøket har både Statsminister, Forsvarsjefen og leder av Utenriks- og Forsvarskomiteen besøkt hangarskipet. To fregatter, en destroyer, og et forsyningskip, la seg til kai på forskjellige områder i havneområdet. Normalt er det også en eller to ubåter i en hangarskipsgruppe, men lå vel neddykket lenger ute i Oslofjorden kanskje?

Einar Holst Clausen

Her senkes dekket for å plassere fly og helikopter inn i hangarskipets indre.

Hele kaiområdet brukes når hangarskipet legger til kai.

Solid størrelse på et hangarskip.

ASCOD

IS THE PLATFORM FOR THE FUTURE

General Dynamics European Land Systems, headquartered in Madrid, is a business unit of General Dynamics (NYSE: GD) and conducts its business through European operating sites located in Austria, Czech Republic, Germany, Spain, Switzerland and Romania. With nearly 2,300 highly skilled employees, the companies design, manufacture and deliver world-class land combat systems, including wheeled, tracked and amphibious vehicles, and mobile bridge systems, to 20 NATO and further global customers.

ASCOD is a modular tracked vehicle solution based on a common base platform providing highest modularity and commonality. **ASCOD** is well proven and tested and in operation in several user nations under different denominations, like for example the Pizarro in Spain, the Ulan in Austria or the Ajax in Great Britain. GDELS has been delivering over 1 000 **ASCOD** vehicles to various European armies.

The reason many European armies chose the modular **ASCOD** solution is that it provides them and their soldiers with great adaptability, superior mobility and interoperability, an array of lethality options, high survivability and enormous capacity and growth, says Vice president Engineering GDELS, José Manuel Lineros and adds that a modular system based upon a common platform constitutes the DNA of the **ASCOD** family.

Customer needs differ from combat operations in the open field to peace supporting missions in urban areas, or in different climatic zones. Not to forget the different maneuver support vehicles. **ASCOD** Common Base Platform can be complemented with different role-driven packages, different choices of effectors and optional levels of survivability.

In a nutshell, the common based platform of the **ASCOD** results in a reduction of development investment, efficiencies in production and supply chain, increased interoperability and reduced through-life support costs, Lineros emphasizes.

GENERAL DYNAMICS
European Land Systems

www.gdels.com

ASCOD IFV

ASCOD is proven vehicle platform, with a significant number of variants produced based on this principle e.g., Armour Personnel Carrier (APC), Command Post, 155 Howitzer, 105-120mm Light Tank, Repair, Recovery, Bridge Layer, Engineering or Reconnaissance. All of them manufactured, tested and delivered.

Mobility

Mobility of the **ASCOD** vehicles is maximized thanks to the unique suspension system. The additional 7th road wheel provides an improved driveability, minimizes pitch response and reduces ground pressure, that makes a difference.

ASCOD light tank with 105 mm turret

ASCOD can accommodate a variety of turrets from different OEMs, ranging from 25mm to 120mm calibre, of course with anti-tank guided missiles (ATGM). The latest **ASCOD** light tank version sports a 105/120mm turret, delivering the firepower of a MBT within the envelope and mobility of an IFV. With a total weight of approximate 30tons, the **ASCOD** light tank can be transported by a A400 transport aircraft.

The **ASCOD** flat-bed cargo version, that can accommodate other kind of effectors, like a 155mm artillery module for a howitzer role (aka DONAR) or a Multiple Launch Rocket System.

Hæren får nye artilleri-lokaliseringsradarer!

Sjef landkapasiteter i FMA brigader Tomas Beck melder at kontrakt er undertegnet for kjøp av åtte nye artilleri-lokaliseringsradarer til Hæren/artilleribataljonen. De digitale radarene produseres av forsvar- og elektronikksselskapet Thales Nederland og den nye kontrakten har en kostnadsramme på 460 millioner kroner. Disse radarene kan oppdage granater og raketter i luften og beregne hvor de ble skutt fra og hvor de kommer til å lande. Dette gjør at Forsvaret raskt kan kontrabeskyte en fiende. Radarene kan også oppdage fly, helikopter, missiler og droner og brukes i operasjoner med Hærens nye artilleriskytsset K9. Radaren er produsert av Thales og har betegnelsen GM 200 MM/C.

Einar Holst Clausen

Klare meldinger på programkonferanse landsystemer

Så var det tid for Forsvarsdepartementets og Forsvars og sikkerhetsindustriens forening (FSi) programkonferanse landsystemer igjen. Her samles departements- og forsvarsansatte sammen med forsvarsindustrien for samtaler og gjensidig informasjonsutvikling/samtaler. Det hele startet med et interessant foredrag av oberstløytnant Palle Ydstebø Krigsskolen, om innovasjon på taktisk nivå i Ukrainske styrker, tett fulgt av oberstløytnant Egil Daltveit FD, som snakket om Russisk ledelsesfilosofi og innvirkning på militær effektivitet. Begge har inngående kunnskap om sine respektive temaer, og det var vel å merke seg Daltveit sin betraktning om en Russisk ledelsesfilosofi basert på de to F'er, nemlig fryktbasert ledelse og forakt for sine undergitte.

Detaljer fra slike seminarer skal ikke bredt ut til media, men brigader Trond Haande sjef Hærens våpenskole, foredro om hvordan Hæren påvirkes av krigen i Ukraina, der han presiserte at det er helt avgjørende med godt samarbeid mellom Forsvaret og industrien. Om suksessfaktorer for Ukraina, nevnte han blant annet god etterretningsdeling, god organisering av samvirkesystemer, artilleri som den største tapspåføringen, god oppdragsbasert ledelse, et totalforsvar som fungerer og bruk av droner.

Thomas Beck sjef landkapasiteter/FMA, snakket om hvordan investeringsplanene påvirkes av samme krig. Her var Beck meget klar i sin tale, og helt i tråd med Forsvarsministerens uttalelser i det siste, var han meget utålmodig i forhold til at materiell-investeringsprosjektene tar for lang tid og er for byråkratiske. Jørn Buø fra KDA snakket om nye muligheter for nordisk samarbeid med Finland, Sverige og Danmark (i NATO), men også om utfordringene med de kulturforskjeller som eksisterer mellom oss. Både Øystein Håkonsløkken fra NAMMO og Frank Stølan fra KDA, snakket om kapasitet og leveransesikkerhet i en tid med stor ordrepågang.

Mot slutten var det også satt av tid til bedriftspresentasjoner med 120mm bombekaster ((Rheinmetall Norge), personlig bekledning (NFM), sikkerhetsutfordringer ved bruk av sivile droner (Krypto Thales Norge), og multidomene UGV med autonomisystem ombord (Maritime Robotics).

Nok et meget interessant seminar fra FD og FSi.

Einar Holst Clausen

Brigader Trond Haande sjef Hærens våpenskole, Rena.

**Safran,
a world leader
in aerospace
& defense**

POSITION
NAVIGATION
TIMING | **RESILIENT
TOGETHER**

Safran Sensing Technologies Norway

Vi skal og må investere i, og lytte til morgendagens soldater!

På BFO-UNG konferansen viste sjefssersjant Rune Wenneberg stor interesse for hva de unge BFO-medlemmene er opptatt av og hvordan de mener Forsvaret kan bli en bedre arbeidsplass.

Wenneberg har hatt en lang karriere i Forsvaret, og den startet med et år i førstegangstjenesten uten en plan om å skulle leve et forsvarsliv. Grunnen til at han fremdeles velger å jobbe i Forsvaret er miljøet, arbeidsoppgavene, og at han har det gøy. Det kan være litt av en berg-og-dalbane å leve et liv i Forsvaret, og Wenneberg har gått glipp av store deler av «hverdagslivet» sammen med familien på grunn av internasjonale operasjoner og pendling. Noen dager lurte han på hvorfor han har gitt slipp på så mye og fremdeles jobber i Forsvaret, mens andre dager skjønner han ikke at han får betalt for å gjøre alt dette som er så gøy. Rune Wenneberg sier at det er helt normalt å tenke slike tanker iblant. Men tar tankene for stor plass, er det mulig å snakke med en militær psykolog. Dette hjalp han med å ta et skritt tilbake og komme på de tingene som gjør at han egentlig trives og de positive sidene ved jobben.

Sjefssersjanten slår fast at det aldri har vært viktigere for samfunnet å ha mennesker som jobber i uniform. Verdenssituasjonen vi står i nå kommer til å vare i lang tid fremover, og derfor er det viktig å ha personell som er dyktige i jobben sin. De unge opparbeider seg i dag den kompetansen som vi skal bruke i fremtiden. Videre snakket Wenneberg om hvordan Forsvaret er en verdibasert organisasjon, og det som er viktigere enn kompetanse er derfor relasjonene vi har oss mennesker imellom. Derfor er det viktig å investere i kollegaene vi har rundt oss og danne gode relasjoner. Han påpeker også at den utviklingen som vil skje innen blant annet teknologi, relasjonell kompetanse og NATO de neste årene vil være spennende å være en del av.

Det viktigste Forsvaret har er mennesker, og Wenneberg er opptatt av at det er her det må skje endringer. Han påpekte hvor viktig det er å sette menneskene i fokus for å beholde de. Derfor er det viktig å gjøre endringer som de ansatte er opptatt av, og for å finne ut av hva som er mest viktig for de unge i Forsvaret i dag, kjørte han i gang en mentimeter-spørreundersøkelse. Det var stor enighet i salen om hva som er det viktigste å gjøre noe med – og det er bedre pensjonsordninger. I Forsvaret opparbeider man per dags dato pensjon kun på grunnlønnen. For forsvarsansatte som jobber mye overtid og har mange øvelsesdøgn er ikke dette gunstig. Videre er det også mye annet som er viktig, der blant annet bedre boforhold, pendlerordninger og mulighet for å søke seg til ønsket stilling og tjenestested ble tatt opp i salen.

ÅTTE GODE RÅD FRA SJEFS-SERSJANTEN:

1. Bruk energi på det du kan gjøre noe med
2. Finn din greie og bli god på det
3. Ikke stress. Ikke jag etter suksess og bokser å tikke – dere har god tid!
4. Invester i kollegaene og arbeidsmiljøet. Ta ansvar og grip inn når det er nødvendig!
5. Vær positiv og ikke grav deg ned i alt det negative. La glasset være halvfullt!
6. Work-life-balance. Det er viktig å ikke la lyset brenne ut i begge ender!
7. Utnytt mulighetene som Forsvaret gir. Dem kommer det mange av!
8. Tål litt juling en gang iblant. Gi gass selv om drømmejobben glapp!

Q&A MED SJEFSERSJANTEN

Sjefssersjant Rune Wenneberg

Hva synes du er viktig med å være med på BFO UNG konferansen?

– Det er her morgendagens Forsvar er, og dette er stedet der jeg kan snakke med den viktigste målgruppa for meg og min arbeidsfunksjon. Dette er også stedet der det er mulighet for å kommunisere begge veier med unge i Forsvaret. Dette gjorde det veldig enkelt for meg å takke ja til å være med, selv om det er helg og jeg selv er under utdanning. Vi må og skal investere i og lytte til morgendagens soldater.

Hvilket tiltak mener du er det viktigste som kan øke stå-tiden blant unge?

– Da må jeg lytte til salen, og svare det samme som kom ut av mentimeterspørreundersøkelsen, nemlig bedre pensjonsordninger.

Hva tror du dagens utdanningssystem i Forsvaret trenger for å bli bedre?

– Vi trenger flere studieplasser, en større forutsigbarhet på nivåddannet utdanning utover i karrieren for offiserene.

Det er foreslått å øke med totalt 80 studieplasser på krigsskolene neste år. Hvordan er det tenkt å bli løst, når kapasiteten allerede er nådd?

– Det er mangel på offiserer, og derfor er det viktig med flere studieplasser. Nå har jeg vært en god stund borte fra arbeidsplassen på grunn av utdanning, men jeg vet at ledelsen for høyskolen jobber med å finne ut hvordan dette skal løses. Kvaliteten på utdanningen skal ikke reduseres på bekostning av høyere produksjon av offiserer. Det må investeres i instruktører, veiledere, fagavdelingene og EBA for å kunne håndtere økningen av studieplasser.

Hva er ditt råd til kadetter og unge ansatte i Forsvaret?

– Gå ut i Forsvaret og finn en greie du liker og bli god på det. Og slapp av, ikke begynn å stresse. Bli der du trives! Ikke la deg påvirke av utdanningspresset som er i samfunnet, det er aldri for sent å ta en bachelor eller master.

Åshild Tovseth Vatne

Styremedlem i KAFO

A TRULY RELIABLE ADVANTAGE

Of all the things that can go wrong on a mission,
your ammunition shouldn't be one of them.

From special forces to regular army, navy and air crews, Nammo provides the reliable advantage to those doing an important job, where and when they need it most. Our relentless focus on real-world operator challenges and constant drive to advance performance and reliability makes Nammo a trusted partner. We provide the tools that get the job done, without fail.

- Ammunition
- Rocket Motors
- Shoulder Fired Systems
- Demilitarization

«Kongerekka» nye kamper om Norges trone – slekta er verst

Her er bokformen av den populærhistoriske podkasten på NRK. Are Sende Osen har med sin gode og lune humor, og ikke minst historiekunnskap, skrevet denne boka om våre viking-kongers gjøren og laden. Alt er noenlunde historisk riktig, og mye er fritt etter Snorre Sturlasson. Gjennom hele boken, kryr det av morsomme anekdoter. Dette er lærerikt og samtidig morsomt! Are Sende Osen justerer historien litt, legger til noe og trekker ifra litt. Men vi sitter uansett igjen med lærdom om våre viking-konger fra 1037 til 1184. Vi får også se hvordan «Budstikka» avis ville sett ut på den tiden. Tegninger/illustrasjoner i boken er av Kristian Krogh-Sørensen. Boka utgis på Gyldendal Forlag ISBN 9 788205 572874

Denne boka anbefaler jeg også. Jeg smilte og lo meg gjennom fra start til slutt.

Einar Holst Clausen

Eirik Veum – «De kalte dem rottejegerne»

Den tidligere NRK-profilen Eirik Veum har tidligere skrevet en rekke bøker rundt temaer som mange hverken vil tenke på eller snakke om. Det er modig gjort, for motstanden og kritikken har nok til tider vært tøff. Men dette er utvilsomt også en viktig del av vår krigshistorie, så all ære til Veum som lukker opp døren til dette tidligere låste og mørklagte rommet.

Veum har gravd dypt og lenge i kildematerialer, der enkelte arkiver inntil nyere tid har hatt påtegningen strengt fortrolig og unntatt offentlighet. I boken får vi en grundig innsikt i motstandsbevegelsens likvidering av blant andre norske angivere, aktive NS-medlemmer og Statspolitiet, som sørget for at mange motstandsmenn- og kvinner ble arrestert, torturert og henrettet av tyskerne. Henrettelsene ble foretatt på retterstedet på Akershus festning, i Trandum-skogen, men også lokalt rundt om i landet vårt.

Motstandsbevegelsen ved blant andre Milorg, Oswald-gruppen og Pelle-gruppen, utførte over 80 likvideringer av angivere og NS-topper. I boken på over 650 sider er alle likvideringene grundig og detaljert beskrevet, også med navn på den likviderte og noen ganger navnet på den/de som utførte likvideringen. Dette er selvfølgelig årsaken til hemmeligholdet inntil nyere tid. Mange av de som utførte likvideringene slet psykisk i etterkant, og flere fikk alkohol/rusproblemer og noen tok sitt eget liv i etterkrigstiden. Men nå er jo alle involverte gått bort.

Veum beskriver i boken de brutale likvideringene (hentet fra arkiv og rapporter), men stiller også spørsmål om graden av brutalitet, og om absolutt alle var hundre prosent berettiget. NS-sympatisører/medlemmer, angivere og polititjenestemenn/Statspoliti, bidro til at over 300 nordmenn/kvinner ble henrettet av tyskerne for sin motstand mot den tyske krigsmakt i Norge.

Med et slikt enormt research-arbeide, må man ha hjelp av fagekspertisen. Veum takker derfor blant andre Per Inge Martinsen og Knut Flovik Thoresen, som har samlet inn store deler av kildematerialet, de ansatte ved Hjemmefrontmuseet (Frode Færøy), Leif Thingsrud på Riksarkivet, Mats Tangestuen ved Jødisk Museum i Oslo, og ikke minst historikerne Arnfinn Moland og Tore Pryser. I samtale med Veum, bekrefter han at arbeidet med boken har tatt tre år.

Eirik Veum har, modig som han er, skrevet en rekke historisk nødvendige bøker tidligere. Disse er: «De døde for Norge», «Deres ære var troskap» (Nordmenn drept i tysk krigstjeneste), «Det svenske sviket», «Nådeløse Nordmenn» (Statspolitiet 1940-45), «Nådeløse Nordmenn» (Hirden 1940-45), og «Nådeløse Nordmenn» (Gestapo 1940-45).

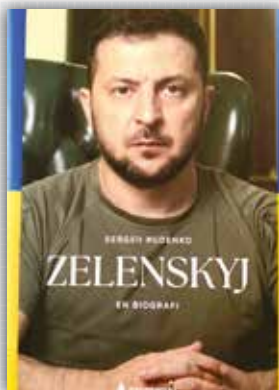
Denne boken fortjener å bli lest, ikke bare fordi den er godt skrevet og er spennende, men fordi den forteller en del av vår krigshistorie som til i nyere tid har vært relativt ukjent. Jeg kan trygt anbefale «Rottejegerne»!

Kagge Forlag ISBN 978-82-489-2972-7

Einar Holst Clausen

Eirik Veum tidligere journalist og vaktstef i NRK.

Zelenskyj – en biografi

Dette kan man trygt si er en tidsaktuell bokutgivelse. Den ukrainske journalisten og forfatteren Sergei Rudenko, tar oss med inn i Zelenskyjs liv, som via hans skuespiller- og komikersuksess, fører til at han stiller til valg som president i 2019! På en velskrevet måte, får vi en unik innsikt i det politiske maktspeilet, intrigene som Zelenskyj møtte etter at han ble valgt til president (en brakseier). Han lovet en kamp mot korrupsjon, tillit og at han aldri ville svikte dem. Tre år senere, og midt oppe i en grusom krig, har han unektelig bevist det overfor sitt folk! Det er spennende å lese en bok som gir oss så mange detaljer om Zelenskyj både før han ble president og helt opp til i dag!

Boken som er utgitt på Gyldendal forlag, anbefaler jeg alle å lese, eller kanskje legge under juletreet? IBNR: 9 788205 576612

Einar Holst Clausen

Det betyr noe hvem som står ved din side

Uforutsette ting skjer hele tiden. Har du forsikringene dine i If, får du hjelp når noe skjer. Uansett hvor og når det skjer.

Som FP-medlem får du rabatt på en rekke forsikringer. Og skjer det noe, skal du vite at vi løser de fleste skadesaker innen 24 timer.

Er du nysgjerrig på flere av fordelene dine som FP-medlem?

Kontakt oss på 21075710 eller e-post if@fp.no

If i samarbeid med

Dåpsseremoni

for Kystvaktas nye fartøy i Jan Mayen-klassen

BFO/Offisersbladet var til stede under mottaket og dåpen av Kystvaktas nye fartøy KV Jan Mayen den 16. november.

KV Jan Mayen.

■ Av Einar Holst Clausen

Dåpen fant sted i Tomrefjorden/Molde. Gudmor for fartøyet er Justis- og beredskapsminister Emile Enger Mehl, som hadde æren av å knuse champagneflasken mot skipssiden. Forsvarsminister Bjørn Arild Gram deltok også, sammen med direktør Forsvarsmateriell, Gro Jære, sjef Sjøforsvaret Rune Andersen og sjef Kystvakta Oliver Berdal. Fra skipsverftet VARD var konsern- og verftsledelsen til stede.

KV Jan Mayen er det første av i alt tre nye kystvaktfartøy i Jan Mayen-klassen, bygget av VARD. Kystvakta er statens viktigste myndighetsutøver langs kysten og til havs og bidrar til suverenitetshevdelse i norske farvann.

Befalets Fellesorganisasjon/Offisersbladet gratulerer Kystvakta med et flott og svært moderne fartøy!

KV Jan Mayen og mannskap.

Befalslugar.

Oppholdsrom.

Spisesal.

Broen.

Helikopterdekket har solid størrelse.

Sjef Sjøforsvaret, justisminister, forsvarsminister og sjef Kystvakta var meget fornøyd.

Nye moderne fartøyer til Kystvakta

De tre Nordkapp-klassen fartøylene KV Nordkapp, KV Senja og KV Andenes fases nå ut etter 40-års trofast Kystvakt-tjeneste, og vil frem til 2024 bli erstattet av de tre moderne Jan Mayen-klassen fartøylene KV Jan Mayen, KV Bjørnøya og KV Hopen.

Faksimile fra Offisersbladet 5/21.

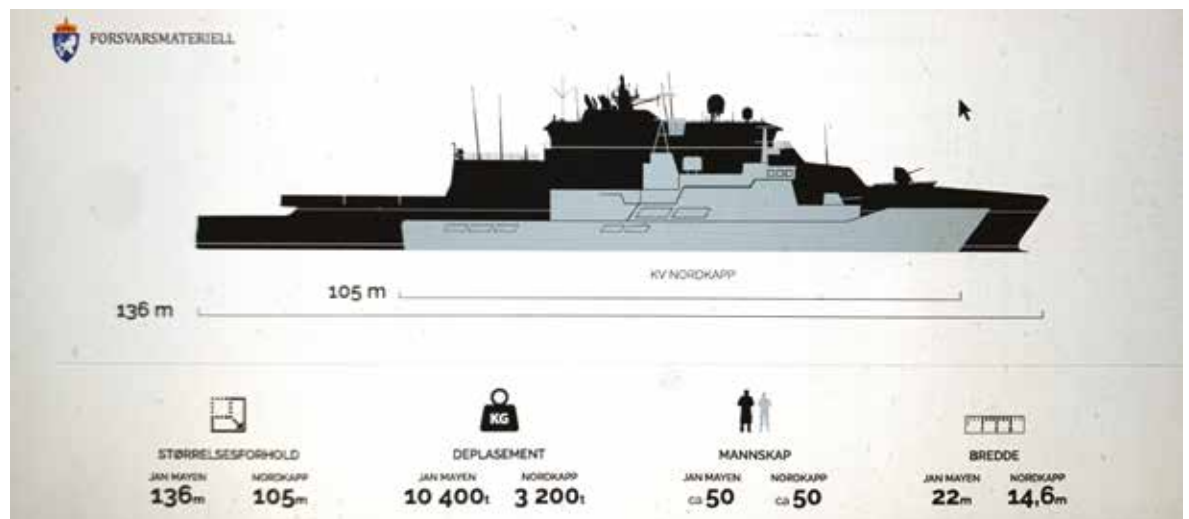
«BFO/Offisersbladet møtte som eneste militær fagpresse på skipsverftet Vard/Fincantieri i Tomrefjorden Møre og Romsdal den 6. september 2021. Det ble orientert om de nye Kystvaktfartøylene, av prosjektleder i Forsvarsmateriell kommandørkaptein Odd Magne Nilsen, og prosjektleder i Vard, Roar Gjerde. Ikke minst fikk vi se det nyankomne skrog 910, som dagen før ankom Vard for ferdigstilling, etter flere ukers tauing fra Vard sitt verft i Romania. Skrog 910, som har fått navnet KV Jan Mayen, var overraskende stort og strøm-linjeformet, og er faktisk både lengre og bredere enn våre fregatter.»

KV Jan Mayen er et meget stort og solid skip!

Sjef Sjøforsvaret kontreadmiral Rune Andersen har store forventninger til Jan Mayen klassen.

Sammenligning Jan Mayen og Nordkappklassen.

Scjef Kystvakta flaggkommandør Oliver Berdal ombord på KV Andenes kvelden før dåp av KV Jan Mayen.

FMIN Bjørn Arild Gram i samtale med Offisersbladet ombord på KV Andenes på vei til Tomrefjorden.

Emilie Enger Mehl møtte også Offisersbladet på KV Andenes.

TRYGG DIGITAL FRAMTID

Innovasjon, modernisering og effektivisering er kritisk for den norske forsvarssektoren. Vi er en solid og erfaren partner som har Norges største fagmiljø innen digitalisering.

Sopra Steria ruster forsvarssektoren for en trygg digital fremtid.

Helikoptre

til Fregattvåpenet, Kystvakt,
Hæren og Spesialstyrkene

AW 149 P6 Hæversjon nærstøtte.

AW 149 in action.

Med NH-90 helikoptre som er satt på bakken, seiler våre fregatter og kystvaktfartøy fortsatt uten å være fullt ut operative. Det er også på tide med nye helikoptre til Hæren og til Spesialstyrkene.

■ Av Einar Holst Clausen

Krigen i Ukraina og en spent sikkerhetspolitisk situasjon i Europa, har satt fart i debatten om spekulasjonene om blant annet hurtiganskaffelse av helikoptre til våre fregatter og kystvaktfartøy. Forsvarsministeren har uttalt at Forsvarssjefen «kan ta frem sjekkheftet» hvis han vurderer en slik hurtiganskaffelse tvingende nødvendig. Våre Bell 412 helikoptre som Hæren og Spesialstyrkene i dag bruker, er også modne for utskiftning.

AKUTTBEHOV I USIKRE TIDER - FREMTIDIG BEHOV

Et innlegg i Nordnorskdebatt nylig, tok til orde for om vi ikke burde vurdere tilbudet fra NH-Industries om tekniker/drifts-støtte, slik at noen av våre NH-90 helikoptre kan opereres i en periode fremover for å dekke det akutte behovet på våre

fregatter og kystvaktfartøy? Selv om det burde være «restkapasitet» på våre NH-90'er, så er nok et midlertidig bruk en umulighet både på grunn av FD/FMA sin juridiske krangel med NH Industries, og det faktum at mange av NH-90 teknikerne har sluttet, blitt overflyttet til andre skvadroner, så også pilotene (Sar Queen og Bell 412).

Frem mot 2035-2040, skal det kjøpes nye fregatter. Ville det ikke vært naturlig, i forkant av en slik investering, å vurdere hvilket helikopter eller eventuelt autonomt luftfartøy som er på markedet og kunne være aktuelt i 2035-2040? Dette vurdert opp imot hvilke helikoptre vi eventuelt vurderer å hurtiganskaffe nå, og da skal bruke frem til 2035?

OFFISERSBLADET BESØKTE AGUSTA WESTLAND/LEONARDO HELICOPTERS

I slutten av oktober ble fagmili-

tære medier invitert til noen av Leonardos fasiliteter i Nord-Italia. Dette er leverandøren av våre AW101 SAR redningshelikoptre og Politihelikoptre (AW169). De ønsket å vise oss sine mange helikopter-typer, sin utviklings- og simulatoravdeling, samt produksjonslinje. Så vi besøkte flere lokasjoner til konsernet som er ledende innen «Aerospace, Defence and Security» i Italia. Agusta Westland/Leonardo Helicopters har til sammen 50.000 ansatte i 150 land (flest i Italia), og produserer både sivile og militære helikoptre. Det som kjennetegner rekken av helikopter-typer, er systemlikheten og gjenkjennbarheten. Våre helikoptre har samme «DNA», noe som er en stor fordel for både operativt og teknisk personell ble det sagt.

Satser på opplæring og intensivt oppfølgings- og vedlikeholdsprogram med driftsgaranti Leonardo

garanterer nærmere 100 % tilgjengelighet på sine helikoptre, og har et utvidet vedlikeholds- og oppfølgingsprogram. Uten en slik stedlig tilstedeværelse av teknisk personell fra Leonardo i Norge, hadde eksempelvis 330 skvadron hatt utfordringer med kontinuerlig tilgjengelighet på sine AW 101 SAR helikoptre. Dessuten er Leonardos «full flight» simulator i flittig bruk på Sola.

EGENUTVIKLET OG FREMTIDS-RETTET

Motorene på Leonardos helikoptre leveres riktig nok av blant andre General Electric og Pratt & Whitney, avhengig av helikoptertypen, men Leonardo utvikler og bygger selv sine helikoptre og egne avanserte girbokser. Girboksene fungerer i minimum 60 minutter uten olje. De har vært testet i over to timer uten olje. Vi kunne ved selvsyn se at kvali-

AW 159 «WILDCAT»

Mannskap: 2 piloter
Kapasitet: 6 pax inkl «door gunner»
Lengde: 15.24 m
Høyde: 3.73 m
Motor: 2 LHTEC CTS800-4N turboshaft med 1.361 hk hver
Rotordiameter: 12.8 m
Maks hastighet: 311 km/t
Rekkevidde: 777 km
«Ferry range»: 963 km
Maks flytid: 2 t 15 min (4 t 30 min med ekstra fueltanker)

AW 139

Mannskap: en eller to
Kapasitet: opptil 15 pax avhengig av oppakning
Lengde: 16.66 m
Bredde: 2.26 m
Høyde: 4.98 m
Drivstoffkapasitet: 1568 liter
Motor: 2 × Pratt & Whitney Canada
turbomatede motorer på 1,531 hp hver
Rotordiameter: 13.80 m
Maks hastighet: 310 km/h
Cruisehastighet: 306 km/h
Rekkevidde: 1,061 km
Maks flytid: 5 timer 13 minutter
Maks flyhøyde: 6.096 m (20.000 fot)
Stigevne: 10.9 m/s (2.140 ft/min)

Versjon MH 139 «Grey Wolf» er milspekket i samarbeid med Boeing.
Versjon AW 139M er også en milspekket versjon.

AW 149

Mannskap: To
Kapasitet: 12 fullutrustede soldater
Lengde: 17.57 m
Bredde: 3.06 m
Høyde: 5.14 m
Motor: 2 × Safran Aneto-1K , 2,300 hp hver.
Rotordiameter: 14.6 m
Maks hastighet: 310 km/h
Cruisehastighet: 278 km/h
Rekkevidde: 800 km
Maks flytid: 4 hours

AW 169

Mannskap: en eller to
Kapasitet: 8 til 12 pax + 250 kg bagasje
Lengde: 14.6m
Bredde: 2.5 m
Høyde: 4.5m
Motor: 2 × Pratt & Whitney PW210A
turbomatede motorer på ca.1.000 hk hver
Rotordiameter: 12.12 m
Maks hastighet: 306 km/t
Rekkevidde: 820 km
Maks flytid: 4t 20min

AW 169 er også mye brukt som ambulansehelikopter og brukes av Politiet i Norge.

Agusta Westland/Leonardos AW 169 spesialinnredet som ambulansehelikopter.

Fra den store hallen der mekanikere lærer og/eller vedlikeholder vedlikeholdsferdigheter på diverse simulatorer, blant annet skrog, motor, girkasse og elektronikk.

En controller overvåker og styrer hvilke utfordringer pilot og maskinist skal utsettes for.

Tre avanserte og nye flysimulatorer brukes kontinuerlig på Leonardos øvingscenter.

tetsnivået er høyt og sikkerhetsmarginene likeså. Det var imponerende å se kontroll- og kvalitetsregimet på fabrikken. Det er faktisk så nøye at tidspunktet når en ansatt tar ut et verktøy, hvilket verktøy, og når det legges tilbake registreres elektronisk. Det fantes ikke ett støvfnugg i industrilokalene.

Leonardo har også en egen avdeling som ser på utviklingen frem mot 2040. De vurderer utvikling av autonome systemer, og blant annet

potensiell bruk av strøm som energi/reserve-energi. Utvidet bruk av simulatorer er også en del av det grønne skiftet, som Leonardo ønsker å være en del av i fremtiden.

HASTEANSKAFFELSE ELLER EN «FAIR» KONKURRANSE?

Det kan se ut som at det går mot en hasteanskaffelse av Sea Hawk helikoptre til våre fregatter og til Kystvakta. Sea Hawk er velprøvet

og i bruk i mange land. Det er et meget godt maritimt helikopter, men mangler også noe. Blant annet lang rekkevidde og flytepontonger som kan holde helikoptret flytende en stund hvis de skulle nødlande på vannet. Dessuten har ikke Sea Hawk «run dry» garanti på hoved-girboks, som gjør at helikoptret kan fly 1-2 timer, selv om oljen er lekket ut. Spørsmålet her er om hva leveringstiden er? Det produseres for fullt i USA, og mange

land har lagt inn sine bestillinger på blant andre Sea Hawk. Norge kan være langt bak i køen, hvis ikke politisk nivå kommer frem til en egen ordning for Norge. Hvis det opereres med ventetid på 2-3 år, så burde også andre kandidater kunne bli vurdert.

Luftforsvaret, Marinen og pilotene var i en årrekke meget fornøyd med sine Lynx-helikoptre, som var raske og mestret tøffe forhold på havet. Nå produserer

En betydelig mindre og ikke så avansert simulator, men som likevel gir god øving!

Nok en simulator, der redningsmann øver ved hjelp av VR-teknologi.

Her demonstreres en tredje versjon av simulator. 180 graders skjerm, men uten bevegelighet på helikopteret under flyging.

Her øves prosedyrer ved hjelp av VR-briller.

Agusta Westland etterfølgeren, med betegnelsen AW 159 «Wildcat». Er den vurdert?

En «fair» konkurranse burde gjennomføres? Etter hva jeg har sett, har Agusta Westland flere aktuelle moderne helikopter-typer av meget god kvalitet.

HELIKOPTRE TIL HÆREN OG SPESIALSTYRKENE

La oss si at avgjørelsen er i ferd med å bli tatt at Norge kjøper Sea

Hawk til våre fregatter og til Kystvakta. Da gjenstår anskaffelsen til Hæren og Spesialstyrkene. Vil det bli kjørt en «fair» konkurranse der? Agusta Westland/Leonardo har flere helikoptre som kunne vært aktuelle for Hæren og Spesialstyrkene, blant andre den velkjente Merlin, også i versjon CSAR.

Mange land vurderer helikopterporteføljen til Agusta Westland/Leonardo som aktuell og spennende. Hvilke vurderinger gjøres i Norge?

Det leveres nå eksempelvis 80 AW 139 «Grey Wolf» til US Air Force, i samarbeid med Boeing. Det opereres over 1100 AW 139 på verdensbasis til mange forskjellige typer oppdrag.

Norge har AW 101 SAR redningshelikoptre (Sar Queen), og Politiet bruker AW 169, og ønsker seg flere. Felles plattform, felles vedlikeholds- simulator og oppfølgingssystem er vel ikke å forakte? Her er noen tekniske data

på aktuelle kandidater, enten til maritimt bruk eller Hær/Spesialstyrkene. Produksjonstid fra bestilling til levering er ca 18 måneder, med tillegg i leveranstid for eventuelle tilleggskrav/spesialkrav. Det blir spennende å følge med i månedene som kommer.

Folkeslaget ved Leipzig

«Vi oversvømmes av Efterretninger om de Allieredes Seir ved Leipzig» skrev dansk kongen fortvilt til sin fetter Christian Fredrik i Norge. Folkeslaget ved Leipzig var en avgjørende hendelse i Napoleonskrigene. Blant annet betød den slutten for det dansk-norske riket.

■ Tekst Trond Sætre

Napoleon Bonapartes katastrofale 1812-felttog i Russland utslettet nærmest hans «Grande Armée». En allierte koalisjon bestående av Storbritannia, Russland, Sverige, Preussen, Spania og Portugal gjorde seg klare til å knuse Frankrike. Tidlig i 1813 greidde Napoleon likevel å gjenoppbygge hæren, og satset på å gjenerobre Preussen. I mai 1813 vant han to taktiske seire, henholdsvis i Lützen og Bautzen. Men begge disse var dyrekjøpte. Ved Bautzen greide ikke den franske hæren å avskjære rettetten til de prøyssiske og russiske forsvarerne, og led dobbelt så stort tap som disse. Seieren ble derfor regnet som pyrrhisk, og Napoleon gikk med på koalisjonens forslag om våpenhvile i juni. Han innrømmet senere at dette nok var en feil, fordi motstanderne utnyttet våpenhvilen bedre enn han. Da den opphørte i august, ble Østerrike med i alliansen mot Frankrike.

Koalisjonens slagplan, kalt Trachtenberg-planen (oppkalt etter det som i dag er den polske byen Żmigród) var å bygge opp en overlegen styrke. I mellomtiden skulle de unngå å konfrontere Napoleon direkte, og i stedet angripe de mindre franske kontingentene først. Når de ble angrepet av franske hovedstyrker, skulle de trekke seg tilbake.

I tillegg gjennomførte Napoleons tidligere offiserer, Jean Baptiste Bernadotte, som var blitt kronprins av Sverige under navnet Karl Johan, en propagandakampanje som spilte på nasjonalismen i de tyske statene. Og kampanjen virket. Rhinforbundet som forente Napoleons tyske allierte, var i fare. Bayern forlot forbundet bare åtte dager før det avgjørende slaget, for sent til at Napoleon kunne erstatte tapet.

Det hastet for Napoleon å nøytra-

lisere Preussen, men han måtte gi opp planene om å ta Berlin etter å ha lidd nederlag ved Grossbeeren og Dennewitz. I stedet dro han med hæren vestover, krysset Elbe og slo leir rundt Leipzig, der det var lettere å beskytte forsyningsleirene. Rundt ham rykket prøyssiske, østerrikske, russiske og svenske armeer fram. Men beliggenheten ved Leipzig var fordelaktig. Elvene som møttes her delte terrenget i fire sektorer, og gjorde ham i stand til å forflytte troppene mellom de ulike sektorene mye raskere enn koalisjonen kunne.

16. oktober var det flere trefninger, men ingen av partene oppnådde noe gjennombrudd. Best greidde Napoleon seg i landsbyen Wachau, der en uorganisert prøyssisk-russisk angrepsstyrke, lot seg overraske av et fransk flankeangrep. Dagen etterpå forekom bare to angrep, begge russiske, og begge vellykte. Og viktigere, forsterkningene på 145 000 mann under ledelse av den tysk-russiske general von Bennigsen og Karl Johan ankom slagmarkene denne dagen, mens Grande Armée ikke kunne legge til mer enn 14 000 mann ekstra.

Grande Armée talte nå 195 000 soldater mot koalisjonens 365 000, noe

som gjorde folkeslaget ved Leipzig til det største i Napoleonskrigene.

Napoleons hær var i ikke bare mindretall, den manglet ammunisjon og forsyninger, og var i ferd med å bli omringet. 18. oktober innså han at den eneste realistiske taktikken var retrett. Et forsøk på å forhandle med koalisjonen om fritt leide ved fransk tilbaketrekning, ble avvist.

Napoleon satset på at et sterkt forsvar i Leipzig by skulle gi hæren hans nok tid til å trekke seg tilbake. Det blodigste slaget på denne avgjørende datoen fant sted i landsbyen Probstheida, der de franske troppene hadde en av sine sterkeste befestninger. Et overlegent fransk artilleri greide å holde de russiske og prøyssiske motstanderne på avstand, men slaget hadde utviklet seg til en ren utmattelseskrig. I tillegg skiftet 5400 saksere, som hadde vært allierte av Napoleon, side under kamphandlingene, og slo seg sammen med den svenske arméen. Karl Johan hadde gjort et svært godt inntrykk i Sachsen den gangen han ennå var fransk kommandør.

Da natta falt på, fikk de franske troppene ordre om diskret tilbaketrekning, og evakueringen holdt på ganske lenge uten at koalisjonen oppfattet det. Ikke før morgenen den 19. oktober gikk de allierte til fullskala angrep, men ble holdt tilbake av gjenværende tropper i Leipzig, i tråd med Napoleons plan. Retretten kunne blitt gjennomført med en viss verdighet, om ikke intern kommunikasjonssvikt hadde gitt den et tragikomisk utfall. Broen over elva Elster skulle føre den franske hæren i sikkerhet, og deretter sprenges. En

korporal som hadde blitt delegert sprengningsoppgaven, tente luntene for tidlig, og tusenvis av franske soldater ble enten drept av eksplosjonen, eller druknet i elva, og så mange som 30 000 ble tatt til fange.

Napoleon hadde mistet de tyske statene for alltid, og hans dager som erobrere var talte, selv før det endelige nederlaget i Waterloo i 1815.

På grunn av dets størrelse har slaget fått navnet «Folkeslaget ved Leipzig», oversatt fra det tyske «Völkerschlacht bei Leipzig». Den tyske dikteren Achim von Arnim lanserte begrepet i avisa «Der Preußische Correspondent» få dager etter slagets ende.

Selv om ingen nordmenn deltok, fikk utfallet av folkeslaget også stor betydning for Norge. Mange dager etter folkeslaget fikk Danmarks kong Frederik VI endelig bekreftet det han fryktet, at koalisjonen hadde vunnet. Grunnet diplomatiske komplikasjoner hadde han alliert seg med Napoleon, som nå så ut til å tape krigen om Europa. Frederik sto i fare for å miste mer enn bare Norge, som Karl Johan på forhånd var blitt lovet av stormaktene. Dersom dansk kongen ikke var forsiktig, kunne hele Danmark i verste fall bli delt mellom Sverige og Preussen.

7 desember 1813, i Bornhoved i Holstein, sto historiens siste slag mellom den danske og den svenske hæren. Det endte med et knusende vis for dem eskalerte det ikke. I januar 1814 reiste den danske diplomaten Edmund Bourke til det svenske hovedkvarteret i Kiel for å fortelle at hans konge avsto Norge til Sverige.

BREDENGEN

Besøk vår
nye nettbutikk
med tusenvis
av produkter

BREDENGEN.NO

VI FORENER TEKNISK KOMPETANSE INNEN RADIOFREKVENNS, FIBEROPTIKK OG LAVFREKVENTE TEKNOLOGIER UNDER ETT TAK OG TILBYR ET HØYKVALITETS PRODUKTSORTIMENT FOR FORSVARSMARKEDET.

RF OG MIKROBØLGE

Bredengen har lang erfaring med utvikling, produksjon og kvalifisering av kabler, kontakter og kabelsystemer designet for bruk i luftbårne applikasjoner, slik som missiler, jagerfly og helikoptre. Våre løsninger brukes i systemer over hele verden.

HUBER+SUHNER Minibend og SUCOFLEX

Mikrobølgekabler med overlegne elektriske og mekaniske egenskaper er et sikkert valg når optimal ytelse skal prioriteres. Egnert for både statiske og dynamiske applikasjoner helt opp til 90GHz.

EMP- OG LYNBESKYTTELSE

Vi leverer gjennomføringsløsninger som EMP/NEMP for koaks- og datakabel som garanterer høy og langsiktig beskyttelse med minimal påvirkning av signalkvaliteten.

TEST OG MÅLEKABLER

Vi har et stort utvalg av test- og målekabler, alt fra standardiserte målekabler til spesialkabler for måling opp til 67 GHz. Kablene kan bestilles i standard lengder, eller tilpasses dine behov. I vår portefølje finner du også adaptore, RF-dempere, terminatorer (dummyloads), faseforskyvere, PIM-komponenter og DC-beskyttelse, samt andre komponenter som behøves i en test-lab.

RF OG GPS OVER FIBER

Vårt RF over fiber system gir store fordeler når det gjelder sikkerhet, generell beskyttelse og enkel installasjon. I tillegg til RF over fiber løsningen, kan vi tilby de fleste andre tilkoblingsløsninger. RF over fiber kan erstatte tradisjonelle analoge og digitale RF- og Ethernetforbindelser uten degradering av signalkvalitet over lengre avstander.

BREDENGEN

Professor Birkelandsvei 25, N-1081 Oslo
+47 21 00 91 00

bredengen@bredengen.no

First Alert

– varsel om hendelser i sanntid!

Media, utryknings-etater, Forsvaret/Forsvarets Operative Hovedkvarter, E-tjenesten og Totalforsvaret er blant mange som er interessert i rask informasjonsflyt om nasjonale eller internasjonale krise-hendelser. Nå tilbyr Dataminr, First Alert med sin AI-baserte plattform nettopp dette.

■ Av Einar Holst Clausen

Offisersbladet snakket med tidligere sjef Forsvarets Operative Hovedkvarter, generalleøytnant (p) Rune Jakobsen under Arendals-uka. Jakobsen er senior talsmann i Norge for informasjonsinnhentingssystemer Dataminr First Alert. Han sier at alle organisasjoner som er avhengig av god situasjonsforståelse og rask informasjonsflyt/tilgang, bør søke informasjon om denne plattformen. I dag er verden drevet av data, og en stor del av den er offentlig tilgjengelig og åpen kildekode – dette inkluderer sosiale medier, blogger, nettfora, sensorer og tv/radio/podcaster for å nevne noen få, i utgangspunktet alle data som ikke er gjemt bak et passord.

Han forklarer videre at First Alert drives av Dataminrs AI-plattform (kunstig intelligens), og behandler data fra hundretusener av offentlige datakilder. Når åpen kildekode-data publiseres på nettet – en liten brikke i en ufattelig stor strøm, mottar og behandler AI dataene umiddelbart i sanntid. Plattformen krysskorrelerer inngangsdata om en enkelt hendelse fra flere datakilder, ofte i flere forskjellige formater og språk, inkludert tekst, bilder, video, lyd og sensordata.

Billioner av dataenheter behandles hver dag, alt i sanntid. Det er ikke bare tekst eller tweets. Det er bilder, videoer og stemmeklipp også. Fordi Dataminr opererer på global skala, samler de åpen kildekodeinformasjon om hendelser fra over 100 språk og oversetter den for øyeblikket til engelsk, fransk og tysk. Ifølge Rune Jakobsen får brukerne tilgang til hele First Alert-plattformen, men kan tilpasse typen varsler de mottar, enten etter emne, geografisk

Offisersbladet møtte Rune Jakobsen under Arendals uka.

plassering, viktighetsnivå eller andre brukerdefinerte kriterier, slik at de kun får varsler som er tilpasset deres interesser eller behov.

I sum filtrerer AI ut støyen for å fortelle deg hva du virkelig trenger å vite om en hendelse – som det skjer i sanntid. Dette kan være en stor global begivenhet med strategisk betydning eller noe veldig lokalt som kanskje bare påvirker menneskene i en liten by eller kjører på en vei. First Alert sender et nyhetsvarsel til brukere via e-post, mobil eller nettbasert varsling, som inneholder et sammendrag av hendelsen med én setning eller bildetekst. Dette sikrer en reduksjon i tiden mellom varslingslevering og svaret som kreves av mottakeren. Tusenvis av relevante varsler genereres per

dag. Men ingen vil ha så mye, og det er nettopp derfor Dataminr First Alert gir brukerne muligheten til å konfigurere produktet nøyaktig til det kunden ønsker informasjon om.

Offisersbladet mener First Alert bør være svært interessant for flere organisasjoner. Nødetatene vil kunne motta informasjon med eller uten bilder i sanntid ved kritiske hendelser, slik at de eventuelt kan gripe inn tidligere, og Forsvarets operative ledelse kan få nyttig informasjon i sanntid, eksempelvis i internasjonale operasjoner. E-tjenesten kan dra nytte av all informasjon de kan få av First Alert. TV2 har for lengst sett den gunstige effekten i sin mediedekning, slik som hundrevis av andre nyhetsbyråer rundt om i verden, som bruker Dataminr, First Alert.

I disse tider med fortsatt norsk innsats til verden, og økt fare for spionasje, droneflyging og for politiet økt kriminalitet, må First Alert være noe å tenke på – tenk hvilken informasjonsfordel Norge kan ha. Plattformen har dessuten vært svært nyttig for Ukrainisk forvarsledelse i kampen mot Russland. De har i sanntid kunnet få verdifull info om troppe- og personellforflytninger, noe som har bidratt til økt situasjonsforståelse, og har bidratt til at de har kunnet planlegge og sette inn mottiltak uten tap av tid. I disse tider med fortsatt norske militære bidrag ute i verden, og økt fare for spionasje, droneflyginger og for Politiets del, økt kriminalitet, forestill deg hvilken informasjonsfordel Norge kunne ha.

Scan meg og du blir sendt rett inn i butikken!

Norges forsvarsevne – blir det norske folk ført bak lyset?

Aftenposten skriver 18. juli om «Generaloppgjør om Norges forsvarsevne». Generaløyntnant Yngve Odlo, sjef for Forsvarets operative hovedkvarter sier til Dagens Næringsliv 8. juni at Norges egen forsvarsevne er betydelig, mens Generaløyntnanten Mood sier at norske soldater i en krig ville vært tryggere i Ukraina enn i en krig hjemme i Norge. Hva skal det norske folk tro på? Ifølge Forsvarets årsrapport oppdatert i april i 2022, hadde Forsvaret i 2021 over 17 000 ansatte, drøyt 9000 vernepliktige. Av disse var 4551 inne til førstegangstjeneste i Hæren.

Den 28. april i år leverte Hårek Elvenes følgende spørsmål til forsvarsministeren:

Hvor mange vernepliktige i førstegangstjeneste dimitteres årlig, og hvor mange av disse overføres deretter til mobiliseringsavdelinger, eksempelvis i Heimevernet eller andre avdelinger?

Spørsmålet ble 2. mai i år besvart av forsvarsminister Bjørn Arild Gram slik:

Når en soldat i førstegangstjenesten dimitteres, forlater soldaten produksjonsstrukturen og blir styrkedisponert i en stilling i Forsvarets organisasjon. Personellet disponeres i samme stilling som de har avtjent sin førstegangstjeneste i.

Hva betyr det at en soldat blir styrkedisponert i en stilling i Forsvarets organisasjon? Som kjent er mobiliseringshæren nedlagt. Forsvarsministerens svar er egnet til å skape tro på at vi fortsatt har en hær med mobiliseringsavdelinger som kan aktiviseres ved behov. Det har vi ikke! Hvordan kan man da si at en soldat blir styrkedisponert i samme stilling som de har avtjent sin førstegangstjeneste i?

Generaløyntnant Odlo sier videre til Dagens Næringsliv at man kan diskutere om størrelsen på Forsvaret er rett, men at det er relativt enkelt å skalere opp ved behov. Enten gjennom å øke volum på egne styrker, eller gjennom å motta og innlemme allierte styrker. Å øke volum på egne styrker krever at vi i fredstid

- har organisert avdelinger som kan mobiliseres
- at vi har personell som etter fullført førstegangstjeneste kan disponeres til disse avdelinger
- at vi har lagret og vedlikeholdt materiell og ammunisjon som disse avdelinger trenger

Jeg kjenner ikke situasjonen i alle forsvarsgrener, men jeg vet at de avdelinger som organiserte Hærens mobiliseringsavdelinger (personell og materiell), er nedlagt. Det gjør ikke saken bedre at vi allerede nå – i fredstid – opplever mangel på materiell, begrenset tilgang på ammunisjon til øvingsskyting, soldater som må ta med egne joggesko til førstegangstjeneste! I en situasjon hvor vi har behov for å skaffe materiell til «oppskaleringsavdelinger», må vi regne med at også andre har det samme behovet. Da må vi konkurrere om leveranser med andre land og leveranser kan ta lang tid.

HVOR ENKELT ER DET DA Å SKALERE OPP HÆREN VED BEHOV?

Norges forsvarskonsept hviler i tillegg til et nasjonalt forsvar, på et alliert nettverk og Nato. Skal vi ta imot alliert hjelp, må vi i fredstid legge til rette for dette. Det vil si at vi må ha kontroll på havner og flyplasser for å være i stand til å ta imot allierte avdelinger også etter at en krig har brutt ut. Har vi det? Meg bekjent ikke. Det betyr at om vi skal ha en troverdig kapasitet til å ta imot alliert hjelp, må den komme før en krig har brutt ut. Da vi etablerte forhåndslagring av materiell for en amerikansk Marine Amphibious Brigade i Trøndelag, var konseptet at avdelingene skulle flys inn til Ørland og Værnes. Brigade 12 og Brigade 13 hadde etter mobilisering som oppgave å

sørge for at disse flyplassene var på norske hender og kunne brukes til dette. Nå er begge disse brigadene borte.

En norsk brigade består av ca 5 000 soldater og befall, og kjennetegnes normalt ved at den er sammensatt av avdelinger fra flere våpenarter, og at den derfor langt på vei kan operere selvstendig. Mottak av en amerikansk marineinfanteribrigade var vesentlig for forsvaret av Norge og besto av 16 000 befall og menige med et antall fly som var større enn vårt eget luftforsvar. I dag er Ørland blitt hovedflystasjon for våre F35. Hvor trygt er det når vi ikke har forsvar mot treffsikre missiler som både kan skytes ut fra ubåter ute i Atlanterhavet eller fra Murmansk området?

I 2019 la daværende Forsvarssjef frem sitt fagmilitære råd for Regjeringen. Rådet inneholdt alternativene A til D for utvikling av Forsvaret, samt et null-alternativ. Forsvarssjefen anbefalte alternativ A som det alternativ som best møter sikkerhetssituasjonen. Den politiske ledelse valgte alternativ D. Det billigste og svakeste. Det er stor forskjell på disse to alternativene. I dag har vi ingen avdelinger som i ordets rette forstand, kan kalles en brigade. Alternativ A inneholdt bl.a 2 brigader samt en rekke fellesavdelinger og en kavaleribataljon (stridsgruppe) i Finnmark, samt 5 undervannsbåter og 8 fregatter med helikopter til jakt på ubåter. For Heimevernet var det liten forskjell på alternativene. Alle alternativene inneholdt 52 stk F35 jagerfly.

Generaløyntnant Odlo var da alternativene ble utarbeidet, sjef for Operasjonsavdelingen i Forsvarsstaben. Det må være lov å anta at han var enig i valget av alternativ A som det alternativ som møter sikkerhetssituasjonen, og at alternativ D ikke gjør det. Derfor er det underlig at han i 2022 kan si at et forsvar basert på det dårligste alternativet (alternativ D), har en betydelig nasjonal forsvarsevne, særlig når man vet at situasjonen i dag innenfor flere områder er dårligere enn det som ble beskrevet i alternativ D.

Av oberst (R) Jan Egil Lyng

Heimevernet skal styrkes

Krig er igjen en realitet i Europa. Russlands brutale og uprovoserte angrepskrig mot Ukraina har gitt oss en ny sikkerhetspolitisk virkelighet, og har vært en kraftig påminnelse om hvor viktig nasjonal beredskap og kontroll er.

Regjeringen har gjort flere grep for å styrke den norske totalberedskapen det siste året. Et av grepene er å sikre et synlig Forsvar som er til stede i hele landet. En viktig del av dette er regjeringens styrking av Heimevernet.

Vi skal ha et større heimevern med høyere aktivitet. Noe av det første vi gjorde når vi tiltrådte høsten 2021 var å bevilge mer penger til øving og trening i Heimevernet. Etter Russlands brutale invasjon av Ukraina 24. februar i år, styrket vi Heimevernet ytterligere med 300 millioner kroner. Dette har ført til at Heimevernet har gjennomført øvelser og trening i by og bygd.

I statsbudsjettet for 2023 prioriterer vi en systematisk styrking og oppbemanning i Heimevernet. Vi sikrer flere soldater, mer øving og økt kompetanse. Regjeringen foreslår å øke antallet soldater i Heimevernet med 500. Dette er en forsiktig, men realistisk start på planen om 5000 nye soldater i Heimevernet.

Velfungerende reservestyrker fordrer motiverte tjenestepliktere. Arbeidet med å bedre forholdene for disse er derfor startet opp. Vi vil innføre en ny godtgjøringsmodell som blant annet innebærer at de kan få dekket tapt arbeidsinntekt som følge av gjennomføringen av tjenesten, med inntil seks ganger folketrygdens grunnbeløp. Dette gjør vi for at samfunnsplikten ikke skal bli en urimelig belastning for den enkelte.

Senterpartiet har lenge jobbet for økt trygghet ved styrking av totalberedskapen i Norge. Styrking av Heimevernet er en viktig og kostnadseffektiv måte å gjøre dette på. Under pandemien støttet Heimevernet politiet på grensen og Forsvarets sanitet med vaksinerings. Nå har HV en sentral rolle i å sikre kontroll med våre olje og gass installasjoner. Dette viser hvor viktig Heimevernet er. For regjeringen er det viktig å fortsette oppbyggingen av Heimevernet, slik at det i enda større grad kan være med å styrke vår nasjonale beredskap og kontroll.

Av finansminister **Trygve Slagsvold Vedum** (Sp) og forsvarsminister **Bjørn Arild Gram** (Sp)

Sjøheimevernet – ekstra beskyttelse langs norskekysten

Heimevernet har ikke bare venner, ser det ut som. Halvering av HV-styrken tyder på det. Spesialstyrkene som skulle forsvare storbyene, er nedlagt, det samme ble Sjøheimevernet (SHV) i 2017. Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet stemt for, Senterpartiet var den gang sterkt imot. Det kom også et forslag om å nedlegge HV-11 Møre og Fjordane med 3200 soldater. Heldigvis ble forslaget lagt bort etter kraftige lokale protester. Regjering har som mål å styrke Heimevernet. På neste års budsjett blir HV styrket med 500 soldater. Det monner lite, og minner mer om symbolpolitikk.

Partiet Rødt har i sitt budsjettforslag et punkt om reetablering av Sjøheimevernet. En får håpe at de andre partiene har fokus på selve saken, ikke hvem som fremmer forslaget. Sjøheimevernet har vi bruk for i dagen svært spente sikkerhetspolitiske situasjon. Før nedleggelsen kunne SHV stille med 2000 mann med god lokalkunnskap langs kysten samt 63 kystmeldestasjoner og 138 båter. Utgiftene var da 80 millioner kroner (Nasjonen 4/10).

Fra den 3. oktober deltar også Heimevernet i vaktholdet ved flere olje- og gassanlegg langs kysten, men bare på land. Til havs patruljerer Kystvakten og Marinen. Men disse fartøyene kan ikke rekke vår over 100 000 km lange kyst. Til det har vi for få fartøyer. Her kunne Sjøheimevernet vært til god hjelp. Sjefen for HV-12 som også har ansvaret for Trondheim havn, uttalte til Adresseavisen den 7. oktober at man skulle anskaffe båter. Så behovet er der!

Dersom Rødts forslag ikke blir vedtatt, må en finne andre måter å styrke "Kyst-HV" på. Jeg tror at SHVs båter fortsatt finnes. De som fortsatt er i god stand, burde etter mitt skjønn fordeles til HV-områder langs kysten. Det behov for styrking av kystforsvaret. Norge har en lang kyst, og landet ligger hvor det ligger med grense til Russland som siden 2014 har ligget i krig med Ukraina, Europas nest største land. Russland "annekterte" den 30. september fire ukrainske provinser – noe som i hvert fall ikke fremmer fred, sikkerhet og samarbeid i Europa!

Nils Tore Gjerde,
medlem av Romsdal forsvarsforening, tidligere befal i Sjøforsvaret og HV

Russlands største nederlag siden 1941

Da Putin startet invasjonen av Ukraina 24. februar 2022 hadde det russiske flyvåpenet til disposisjon minst 400 moderne bakkeangrepsfly, jagerbombefly og flerrolle kampfly. De ble forsterket med flere hundre kamphelikoptre, et par tusen kryssermissiler, bevæpnede droner og ballistiske raketter. Drapsmaskineriet ble satt inn fra nord (Belarus), øst og sør. Mot dette hadde Ukraina mindre enn 100 kampfly av gammelt sovjetisk fabrikat. Den russiske overlegenheten i bakke- og marinestyrker var enda mer overveldende. Men etter hvert kunne militære analytikere slå fast at den ulike kampen hadde påført Russland dets største militære nederlag siden 1941.

■ Tekst og foto Tor Husby

Forsker Lars Peder Haga på Luftkrigsskolen var blant de mange som overvurderte Russlands kampkraft i luften og trodde at landet raskt ville vinne luftherredømme over større deler av Ukraina. Det er ikke bare oppsiktsvekkende at dette ikke skjedde. Enda mer oppsiktsvekkende er at det russiske flyvåpenet, som ble skrytt opp i skyene som et av verdens beste, etter ni måneders krig ikke har vært i nærheten av å ta et luftmilitært kvellerak på Ukraina for ikke si å underlegge seg hele Ukraina. Ekstra forsmedelig er at tapene er blitt påført av en motstander som president Putin ikke anerkjenner som et levedyktig land. Ukraina har aldri hatt livets rett, tilhører egentlig Russland og burde ha overgitt seg øyeblikkelig, mente han. Basta! Kreml-klikkens selvbedrag er medvirkende til at Russland står med buksene langt nede på knærne.

Ukraina har ikke oppnådd slike strålende seire uten den vestlige militære støtten av stadig mer avanserte våpen og forsyninger i milliardklassen. NATO og EU erkjenner fullt ut Ukrainas kamp er deres kamp. Men de nølte lenge med å donere tyngre våpen. Ennå har de ikke vært villig til å donere kampfly eller mer langtrekkende missiler som ATACSMS.

En annen viktig forklaring på den russiske misæren er åpenbare mangler i den russiske drapsmaskinen som propagandaen skjulte frem til 2022 for kritiske vestlige blikk. Kanskje lot man seg blende av russernes luftkrig i Syria i 2015 der etter sigende alle russiske piloter fikk kamperfaring. Men luftkrigen der var svært forskjellig fra luftkrigen i Ukraina. I Syria manglet opprørerne luftvern. Ukraina har i kontrast etablert tett luftverndekning.

62 KAMPFLY, NESTEN 60 KAMPHELIKOPTRE

Det er ille for Moskva at flyvåpenet har hatt større tap enn den sanksjonsbelastede russiske forsvarsindustrien klarer å erstatte. Bildebevisene som er gransket av nederlandske forskere viser at det russiske flyvåpenet har mistet 62 kampfly, kanskje enda flere, etter ni måneders krig. Tapene har rammet de mest moderne flytyper – Flanker og Fullback-familien og Fencer jagerbombere. På det meste kan flyindustrien produsere 10-12 moderne fly i året. Produksjonen kan neppe tredobles. Selv om flyvåpenet kan supplere med over 700 fly fra andre forsvarsdistrikter, vil det ta mange år å komme opp på førkrigsnivå. I tillegg er minst 57 russiske kamphelikoptre skutt ned.

En av konsekvensene av tapene er at det russiske kampflyvåpenet har blitt mer forsiktige til å ta risiko. Antiradarmissiler som «Harm» og langtrekkende rakettartilleri av typen «HIMARS» gir Ukraina godt vern. Haga er overrasket over mye av luftkrigen i Ukraina, ikke minst at de russiske flyangrep ikke foregikk lenger vest i Ukraina, at de ikke har fløyet i større komplekse operasjoner der noen undertrykker luftvernet, mens andre bekjemper mål på bakken. En annen særegenhet er at flyene opererer i lav høyde, trolig for å unngå ukrainsk luftvern og/eller fordi de mangler presisjonsvåpen. Eller fordi de ikke er kvali-

fisert for å bruke dem. Lagrene av luftleverte presisjonsvåpen er fortsatt begrenset, konstaterer Lars Haga.

– Kampflyene unngår også å fly for nært egne bakkestyrker, sannsynligvis fordi de ikke stoler på egen evne til å koordinere med bakkestyrkenes kampluftvern.

Haga mistenker pilotene for å ha for liten trening. Årlig har de gjennomsnittlig 90-120 flytimer som er for lite til å bygge og opprettholde ferdigheter som trengs for å gjennomføre komplekse flyoperasjoner. Dessuten mangler de simulatorer. Alvorligere er at tankfly og luftbåren kommando og kontroll er knappe ressurser.

Dette kan ha bidratt til at luftstyrkene ikke opererer langt inn i Ukraina. Endelig er det et kaotisk kommandoapparat som har ført til manglende koordinering og kraftsamling i luft- og landoperasjonene. I motsetning til NATO mangler Russland ett luft-hovedkvarter og en luftkommandør som koordinerer alle luftoperasjonene. Det russiske luftforsvaret sliter med fire hovedkvarterer som styrer hver sin bit av luftkrigen: Det vestlige og østlige militærdistrikt, Svartehavsflåtens flystyrker og det sentralstyrte strategiske flyvåpenet som har ansvaret for kryssermissiler, ballistiske raketter og «dumme» bomber.

Forsker Lars Peder Haga. I bakgrunnen pryder en 2-seters «Freedom Fighter» på pinne på Luftkrigsskolens område.

UNØYAKTIGE KRYSSERMISSILER

Festlighetene stanser ikke der. De fortsetter på kryssermissilsiden. De kan bare angripe faste mål. Verre er at nøyaktigheten er tvilsom. Etter et rush av russiske kryssermissiler i invasjonssuken gikk takten ned. Russerne utraderte en rekke avlagte ukrainske fly. Kiev unngikk angrep mellom våren og oktober. Etter det har hovedstaden vært utsatt for ukentlige angrep fra kryssermissiler. Midt i november angrep de med nesten 100 missiler mot en rekke byer. Ukrainas luftvern, utrustet med S-300 missiler, klarer imidler-

tid å skyte ned ganske mange av dem. Ukrainske kilder anslår at russerne har skutt 2.000 kryssermissiler av typen «Kalibr», S-55 og «601» siden invasjonssdagen og kan i høst ha brukt 65 prosent av sine lagre. De mister også kryssermissiler raskere enn de klarer å erstatte dem. Dette er bakgrunnen for at Russland har kjøpt kryssermissiler med lang rekkevidde, kamikazedroner og kanskje også ballistiske missiler fra Iran. Høsten 2022 forsterkes det ukrainske luftvernet med norsk-amerikanske NASAMs luftvern-batterier og tyske IRIS-T som tas

rett fra den tyske produksjonslinjen. Ukraina har bedt lenge om å få slike systemer som gir luftbeskyttelse til en stor by. Slik beskyttelse er en livsnødvendighet mot den barbariske russiske krigføringen som konsentrerer seg om å utslette ukrainske byer og sensitiv infrastruktur.

Den ukrainske hæren kan derfor føre frem sine styrker stort sett uten å frykte russiske flyangrep. Lars Haga hører til de analytikere som ser for seg at den russiske draps- og militærmaskinen kan bryte sammen i Ukraina.

STORE UKRAINSKE TAP

– Ukrainas flyvåpen, som var utrustet med eldre sovjetiske fly av typen MIG-29, SU-27, Su-25 og SU-24, har mistet ca. halvparten av dem, og er relativt mer svekket enn Russland. Det er blitt en mer uavgjort kamp om luftrommet.

Allerede før krigen startet bad Ukraina om å få vestlige kampfly, F-16 og svenske Jas Gripen, men det ble ingen leveranser. Polen hadde Mig-29 på lager. Ingen av dem ble levert til Ukraina. Derimot gir polakkene reservedeler. De krigførende har fanget noen av hverandres piloter, og det har vært fangeutvekslinger. For begge parter er piloter verdifulle bytteobjekter, opplyser Lars Haga.

– Blant tidlige ukrainske suksesser var da kamphelikoptre angrep russiske tankanlegg i Belgorod. I mars senket ukrainerne det russiske flaggskipet, krysseren «Moskva», i Svartehavet med «Neptun»-missilet, etterfulgt av senkning av et dusin mindre marinefartøyer. Disse resultatene på havet ble gjennomført av et land som nesten ikke har marine! Russiske flyplasser i Belarus er angrepet og i sommer slo ukrainerne ut kampflybaser på Krim med store ødeleggelser av russiske kampfly som resultat.

Ukrainerne hadde også hellet med seg da de i høst ødela deler av den 19 km lange broen mellom Krim og Russland.

*Hva med en forhandlingsløsning for å få slutt på krigen?

– President Putin har lagt så mye prestisje i angrepskrigen at han neppe vil gå med på noen kompromisser. En fredsløsning er nok mer avhengig av endringer i det russiske maktapparatet. Men regn ikke med en liberal revolusjon, advarer Lars Haga.

OPERATION MINCE

BR., AM., SPANSK DRAMA/KRIGSFILM

MED: COLIN FIRTH, MATTHEW MACFADYEN, KELLY MACDONALD, PENELOPE WILTON, JOHNNY FLYNN, JASON ISAACS, MARK GATISS, HATTIE MORAHAN, PAUL RITTER, SIMON RUSSELL BEALE

REGI: JOHN MADDEN
2TIDER 6 MIN

Eminent etterretningsarbeid

«Operation Mincemeat» var en kløktig operasjon som lurte nazistene trill rundt i 1943 og reddet tusenvis av liv. Det heter seg at virkeligheten overgår fantasien, og det viser denne historien til det fulle.

■ Tekst: Nils Gjerstad

Ikke bare seire på bakke, luft og vann, men også fremragende etterretningsarbeid er en nøkkelfaktor for å vinne

en krig. Det ser vi stadig vekk, ikke minst i den pågående Ukrainakonflikten. Slik var det også i andre verdenskrig, og britisk etterretning var blant de beste og mest kreative

aktørene innen etterretning. «Operation Mincemeat» er den utrolige historien om hvordan britene lurte Nazi-Tyskland med falske invasjonplaner i 1943. De allierte fikk Hitler til å tro at de vurderte å invadere Hellas og Sardinia i 1943 i stedet for Sicilia, hvor amerikanerne faktisk gikk i land sommeren 1943. Liket av en uteligger blir utkledd som en fiktiv kaptein, dumpet i havet og skylt i land i Spania, som ble styrt av fascistene Franco. I jakken hadde liket blitt

utstyrt med papirer som omhandlet de oppdiktede invasjonsplanene. Britene visste at Franco ville viderefremidle papirene til Hitler i Berlin.

Forøvrig er det også artig å notere seg at selveste Ian Fleming (spilt av Johnny Flynn) også dukker opp i filmen. Under krigen jobbet han for marinens etterretning og fra dette arbeidet fikk han nok mye inspirasjon til sin fremtidige fiktive agent, James Bond. Mindre overraskende er

det at Churchill (Simon R. Beale) også medvirket i dette spektakulære plottet. Samtidig er dette en type krigsfilm som foregår litt i de rolige og beherskede omgivelser, i salonger og inne på operasjonsrom og med distingverte kledde etterretningsfolk. Her er få glimt av action og krig. Selv om det er kvalitet i alle ledd, kan dette 128 minutters lange dramaet virke litt monoton og tidvis stillestående for enkelte seere. Men historien er viktig og fortjener å bli sett av mange.

Historien om en av britisk etterretnings mest kuriøse saker har tidligere blitt filmatisert, under tittelen

The Man Who Never Was (1956). Den nye versjonen føles mer fokusert og autentisk.

Filmen er basert på en bestselger fra 2010 av Ben Macintyre. I hovedrollene finner vi Colin Firth og Matthew Macfadyen, som begge spiller kjølige britiske etterretningsoffiserer med kaldt hode og stift upper lip. Nok en gang gjør den engelske skuespilleren Colin Firth en fremragende innsats som britisk offiser. Tidligere har vi bl.a. sett han som general i *1917* (2019), som britisk marineoffiser i *Kursk* (2018) og som agent i *Tinker Tailor Soldier Spy* (2011). John Madden har regien.

73-åringen fra Portsmouth har flere sterke dramafilmer på CV'en, som *Shakespeare in Love* (1998) og *The Best Exotic Marigold Hotel* (2011). Tidligere har han laget to krigsfilmer; *After the War* (1989) og *Captain Corelli's Mandolin* (2001), *Operation Mincemeat* er på alle måter en bedre krigsfilm, og hvis dette blir John Maddens siste store produksjon, så kan man vel si at han gir seg på topp.

-«Krigens krav» er et prosjekt for lederskapsutvikling gjennom ulike aktiviteter som vår podkast og seminarer. Prosjektet er kort og godt et supplement til kurs og trening i HV.

Magnus Jonsrud Kaardahl er leder av interimstyret til medlems-organisasjonen Heimevernssamfunnet.

» «Alle aktive HV-soldater, tidligere HV-soldater og personer med engasjement og hjerte for Heimevernet kan opptas som medlem i Heimevernssamfunnet.»

www.hvsamfunnet.no

■ Tekst og foto Ola K. Christensen

28. april 2021 tok noen ildsjeler i Oslofjord HV-distrikt 01 (HV-01) et initiativ til å danne en landsdekkende medlemsorganisasjon under navnet Heimevernssamfunnet. Magnus Jonsrud Kaardahl er leder av interimstyret, som etter planen skal velges på en permanent basis i løpet av mai måned.

MED HJERTE FOR HV

– Hvem vi er? Kort og godt engasjerte mennesker som jobber for Heimevernets beste gjennom å tilby forskjellige aktiviteter både på nett og i form av mer tradisjonelle arrangementer som foredrag og gruppearbeid, poengterer kapteinløytnanten, som avtjente sin førstegangstjeneste som 3. maskinist på KNM Ravn; den gangen kystnasjonen Norge holdt seg med

Magnus Jonsrud Kaardahl intervjuer pensjonert oberst Karl-Henrik Fossmann, som er en av forfatterne av boka «Kortreist beredskap» og utgitt i forbindelse med HVs 75-årsjubileum 6. desember i fjor.

missiltorpedobåter, som spilte en vital rolle i invasjonforsvaret.

SJEF FOR STABSOMRÅDET

Hans første møte med «folkeforsvaret» var i 2005 – altså det året da daværende generalinspektør for Heimevernet Bernt Iver Ferdinand Brovold opprettet innsatsstyrkene – ettersom Magnus bestod opptaksprøven i HV-01s Polar Bear VI og fikk stilling som assisterende sam-

bandsoffiser (Ass G-6). Siden ble det ansettelse i distriktet og med militær formell kompetansebygging i form av befalskurs i regi av Befalsskolen for Sjøforsvaret. Et opphold som systemingeniør ved NCC-staben i Afghanistan står også å lese på hans militære rulleblad.

Fra 2020 er han sjef for distriktets stabsområde; det vil si en type avdeling som er vesentlig for å

» «Vårt lederskap må også utvikles og trenes for å møte krigens krav. Kan vi det, er vi også svært godt rustet til å løse andre oppdrag til støtte for sivilsamfunnet i fred. Vi skal løse oppdrag og ta vare på hverandre.»

www.hvsamfunnet.no

– Podkasten vår er en viktig del av temaet «Krigens krav», poengterer Magnus Jonsrud Kaardahl. Intervjuobjektene så langt er en broket forsamling og har i skrivende stund bestått blant annet av en forsvarssjef, en forsker, en områdesjef og to forfattere.

understøtte driften av de øvrige HV-områdene.

I det daglige er 43-åringen fra Horten salgsingeniør, der han farter Norge rundt for å selge inn systemer for prosessinstrumentering for landbaserte fiskeoppdrett.

«BANK» FOR ERFARINGSUTVEKSLING

Ett av HV-samfunnets tiltak er å bygge opp en nasjonal «kunnskaps-

bank» under betegnelsen «Strids-sekken», der alle i HV – uansett grad, funksjon og type avdeling – både kan «sette inn» egne erfaringer, men også «ta ut» andres kunnskaper.

Eller som det blant annet heter på hjemmesiden: «Du og alle andre HV-soldater møter utfordringer og finner løsninger under årlig trening eller i dagliglivet. Strids-sekken er et sted der du kan sende

inn dine erfaringer og gode ideer slik at dine medsoldater i hele landet kan bruke dem slik at de slipper å finne opp kruttet på nytt. Din ide kan fanges opp av andre, videreutvikles og bli til noe mer.»

– Om man har en god løsning på noe, så send det inn. HV-samfunnet skal sørge for at resten av HV-Norge får nytte av den enkeltes kreativitet og kunnskap, oppfordrer Magnus Jonsrud Kaardahl.

fakta:

FORMÅL OG VERDIER

Heimevernssamfunnet er en parti-politisk uavhengig forening som bygger på verdiene respekt, ansvar og mot. Heimevernssamfunnet skal opptre saklig, engasjert og aktivt.

Heimevernssamfunnets formål er å arbeide for utvikling av Heimevernets forsvarsevne og -vilje, bidra til utvikling av soldatenes lederskap og knytte bånd mellom Heimevernet og sivilsamfunnet.

Heimevernssamfunnet skal arbeide for mangfold, samhold og kameratskap gjennom diskusjoner, foredrag og selskapeleg samvær.

Den strategiske korporal møter den globale lokalavis

Hvordan skal militære sjefer på operasjonelt og taktisk nivå forholde seg til kommunikasjonskrigen, og kampen om narrativet?

■ Av Rune Haarstad

I en nedgravd forsvarsstilling i fremste linje sitter en gruppe våte og utslitte soldater og titter på mobiltelefonene sine. Videosnutter på sosiale medier - filmet fra en drone, viser hvordan kameratene ble drept for noen timer siden. Angrepet på nabo-avdelingen som skjer akkurat nå – streames live. Hjerter, smilefjes og tompler opp fyller skjermen, som lyser opp ansiktene til slitne soldater. Forstår militære ledere dynamikken sosiale medier skaper i «skyttergraven»?

EN INVASJON MED EGET HASHTAG

Sommeren 2014 fikk vi en forsmak på dette. Da kjørte en relativt ukjent gruppe som kalte seg ISIS inn i nordre Irak. Selfier av sortkledde jihadister flommet ut i cyberspace. Med en egen smart-phone-app kunne fansen følge med på hashtaggen #AllEyesOnISIS. Grusomme videoer av drap og tortur tok verden med storm.

#AllEyesOnISIS ble som et usynlig 'digitalt artilleriangrep'. Som en 'digital sperreild' som gikk foran en avanserende angrepsstyrke. Som i realtime og online koordinerte med spioner og agenter via WhatsApp i de byene de nærmet seg. Ofte hadde de en femtekolonne inne i byene de ønsket å ta som gjorde mye av jobben for dem.

Fienden hadde ikke engang ankommet, men forsvarernes vilje til å slåss var knust og tusenvis av godt utstyrte soldater etterlot tungt utstyr og rømte. Hele divisjoner med regjeringsstyrker nærmest fordampet. Rundt i europeiske land hadde de trofaste tilhengere, og falske kontoer som spredte videoene og bildene videre. Kombinasjonen av «religiøsitet» og «ultravold» fungerte. Den Islamske Staten inntok Mosul gjennom en militær offensiv mer lik en markedsføringskampanje som gikk viralt. ISIS sin propaganda oppmuntret følgere

til å gjennomføre terrorangrep i Paris, Sydney, Orlando og San Bernadino. Og frykten spredte seg i verdenssamfunnet – ikke bare i de byene som de ønsket å innta. Alt dette fordi ISIS var dyktige til å bruke sosiale medier?

To år etter inntok irakiske styrker Mosul igjen. Først kom stridsvogner, rett bak kom atten-hjuls trailere med egne mobilmaster og sendere for å sikre nok båndvidde til egne meldinger på sosiale medier. Hastagen var #FreeMosul. Denne delen av operasjonen fikk betegnelsen «Kognitiv manøver».

KREVENDE DOMENE

Før ble krig dekket av krigskorrespondenter som timer eller dager etter kampene leverte sine betraktninger til avisene som bearbeidet informasjonen videre til ferdige artikler gjennom redaksjonelle prosesser. Nå kan kamper streames live. Rundt om i verden sitter folk på bussen og leverer smilefjes, hjerter eller tommel ned på hendelser som utspiller seg i real-time i Ukraina – alt ettersom hvilken side du støtter. Soldater i «skyttergraven» ser blodige videosnutter og fiendtlig påvirkning på sosiale medier, som påvirker moralen fra time til time. Hvordan skal den militære sjefen på bakken forholde seg til egne soldaters kampvilje, og lokale innbyggere i denne grenseløse kommunikasjonen?

For rundt 15 år siden, midt i den hardeste kampen om «harts and minds» i Afghanistan ble kommunikasjonskrig formalisert, både gjennom Counterinsurgeri Field Manual, og mere generelt i amerikanernes oppdaterte Operational Field Manual. Vi fikk nye metoder og doktriner. Her ble både public affairs, PSYOPS, STRAT COM og informasjons-operasjoner satt i system. Felles for alle disse formene for kommunikasjon er at metoder for levering, kanalvalg og budskaps-utforming henter metoder og tanker fra f.eks markedskom-

munikasjon, journalistikken og merkevarebygging. Likheterne mellom de ulike formene for kommunikasjon er mange. Men kommunikasjon i krig og kriser krever mer av både sender og mottaker enn ved valg av tannkrem. Dagens sosiale medier krever mer av militære sjefer, enn løpesedler sluppet fra fly i gamle dager krevde.

STRATEGI OG KOMMUNIKASJON

All krig er en kamp mellom viljer - der seieren har en tendens til å gå til den som har den beste overordnede strategien. En god strategi på informasjonsdomenet er en selvfølge. Problemet for «militær kommunikasjon» er at mye av kommunikasjonen faktisk skjer på taktisk nivå. Bilder og budskap som spres hentes også fra fronten. Enhver soldat (drone) er en vandrende multimedieprodusent og avsender, som kan nå verden på minutter. Taktiske sjefer kan ha stor påvirkning på innbyggere og målgrupper i sitt operasjonsområde. Dette kan være en styrke, men også gi oss mange situasjoner der den strategiske korporal møter den globale lokalavis. En enkelthendelse på bakken kan snu et svakt fundert narrativ og endre hele 'krigens gang'. Kommunikasjon er uansett en styrke-multiplikator, og vi kan aldri velge å ikke kommunisere – det er kraftfull kommunikasjon det også.

Det vi kanskje lander på er at effektiv kommunikasjon på operasjonelt og taktisk nivå er avhengig av en god overordnet strategi med klare og enkle oppdrag til de som skal kom-

munisere. Budskap må derfor gå veien nedover fra strategisk nivå, til operasjonelt nivå, til taktisk nivå og være så klart og enkelt at den strategiske korporalen på veikontrollposten kan si noen velvalgte ord til sin lokalavis. Dette budskapet må inn i operasjonsordrene. Den strategiske korporalen og hennes sjef på bakken må også hurtig kunne varsle oppover om lokale hendelser innen informasjonsdomenet, så strategisk ledelse kan justere på planer og budskap.

BUDSKAP OG NARRATIV MÅ INN I PLANPROSESSENE

Budskapene, narrativet og målgruppene militære sjefer på taktisk nivå skal forholde seg til må inn i operasjonsordren og operasjonskonseptet og «knas» tilstrekkelig i stab og beslutningsprosesser at den strategiske korporalen eller områdesjefen i heimevernet faktisk får enkle, lokale og klare budskapene til å forme operasjonsområdet sitt. Ønsket intensjon og etterlatte inntrykk i budskapet og kommunikasjonens hos målgruppen må også presiseres. Så de taktiske kommunikatørene kan gjøre det om til «sitt lokale budskap» og dermed skape forståelse for de militære operasjonene og de militære hendelsene som eller vil virke skremmende på lokalbefolkningen. I tillegg må det finnes et apparat som kan fange opp kommunikasjons-hendelser på bakken og raskt melde fra til kommunikasjonsfolkene på operasjonelt og strategisk nivå.

Taktisk kommunikasjon i dissonans med den overordnede strategi-

en og strategisk kommunikasjon har ofte en kraftig negativ effekt.

ER VI FORBEREDT?

Det siste leddet i kommunikasjonen kan virke enklest, et skreddersydd budskap, hengt opp i den overordnede strategien – testet på målgruppen, de-konfliktet på politisk og strategisk nivå, sendt gjennom en velvalgt kanal for å nå den segmenterte og valgte målgruppen, basert på gode analyser av The Human Terrain i operasjonsområdet. Skal slike prosesser virke må det være tilstrekkelig stabskraft til å gjøre det. God kommunikasjon fra militære sjefer kan utgjøre en forskjell, men budskapene må henge i hop med strategien. Narrativet som fortelles på bakken bør være enkelt, faktapreget og forståelig, men det viktigste er at det stemmer med strategien og det som kommuniseres fra strategisk nivå.

Sosiale medier har endret seg mye, mye handler nå om å oppleve nyheter og samtidige hendelser online sammen med andre. Det er også greit å huske på at ingeniørene bevisst har designet disse plattformene så de skal være avhengighetskapende – her skal dopaminet flomme over brukerne når de deler, liker tweeter og re-tweeter. Sosiale medier har også endret måten krig og konflikter utspiller seg og hvordan folk flest forholder seg til dem. Har vi i Norge ressurser til å styre narrativet? Har våre soldater nok psykologisk forsvarsberedskap til å stå imot motstanderens påvirkningsoperasjoner?

ET EKSEMPEL PÅ ET «ILDOVERFALL» I DET KOGNITIVE DOMENET

Lenge før den militære konvoien kom frem til den støvete lille byen Dara Lam, hadde nyheten om møtet med obersten fra US Army og den upopulære lokale guvernøren seget ut i sosi-

ale medier. Sinte lokale innbyggere hadde organisert en demonstrasjon. Deres hashtag #justice4all hadde allerede fått oppmerksomhet fra internasjonal media. Også det lokale «Fariq» terrornettverket fulgte med og brukte falske kontoer til å spre falske rapporter for å oppildne til bråk og konfrontasjoner. Men dette var bare en liten del av planen. De ville åpne ild mot amerikanerne fra den sivile demonstrasjonen. Godt posisjonerte videofotografer stod klare til å sende den blodige seansen direkte på sosiale medier via et nettverk av online proxies og botnet. Uansett utkomme av ildstriden med sivile i midten – terroristene planla å vinne det kognitive domenet.

Heldigvis fulgte også «andre egne» med på det menneskelige terrenget i operasjonsområdet – i form av det taktiske operasjonssenteret i en amerikansk brigade. Det som var i ferd med å skje online ble fanget opp, og obersten med følge avlyste møtet i Dara Lam. Denne hendelsen fant aldri sted i virkeligheten. Kun på en øvelse i Joint Readiness Training Center i Fort Polk, som ofte fungerer som felt laboratorium for fremtidens krigføring. En av deres siste oppfinnelser er SMEIR – Social Media Environment and Internett Replication som kan simulere blogger, nettaviser og sosiale medier kontoer i et fiktivt operasjonsområde. Det som rent faktisk hadde skjedd på bakken i dette scenariet ville ha vært sekundært i forhold til det som alt lå til rette for, skulle gå viralt. Er vi forberedt til å kunne avsløre slike ting? Er vi i Norge forberedt på å kunne håndtere eller kontre noe slikt?

SOSIALE MEDIER SOM KAMPARENA

I boken «LikeWars - The weaponization of Social media», oppsum-

merer forfatterne fem kjennetegn på sosiale medier som kommunikasjonsarena i dagens konflikter.

– Internett og dets sosiale medier har skapt en varig og stabil kommunikasjonsplattform i alle konflikter.

– Internett er blitt en viktig arena for kamp og krig. Amerikanerne bruker et ord som weaponization. Kampen står i sosiale medier om din oppmerksomhet, engasjement og mening.

Denne kamparenaen bør endre vår måte å tenke informasjon på. Finnes det ikke bilder av hendelsen «har den ikke skjedd», og finnes det masse bilder av 'hendelsen' trenger den ikke å ha skjedd i virkeligheten – så lenge folk tror det skjedde.

Krig og politikk har aldri vært så sammenfiltret. I Cyberspace er både politikk og militære konflikter vunnet med de samme metodene. Hva som faktisk skjer på bakken kan ofte være underordnet. Spesielt om vi ser på hva som blir «etterlatt inntrykk» hos publikum.

Vi er alle en del av slaget/kampen. Vi er daglig omgitt av en rekke aktører som kjemper en kamp om oppmerksomheten og narrativet. Enten dette er russiske eller ukrainske styrker eller ISIS og irakiske regjeringsstyrker.

Både sentralt styrte påvirkningsoperasjoner, og uorganiserte grasrotinitiativ fra vanlige borgere er aktive i en og samme konflikt.

For militære styrker og staber i hovedkvarterene er det første og kanskje viktigste steg å ta denne nye kamparenaen på alvor.

KOMMUNIKASJON ER EN INTEGRERT INNSATS

Under den kalde krigen hadde vi amerikanernes Active Measures Working Group som samlet alt fra diplomater, spioner, medier og akademikere – som i fellesskap skulle møte subversjon fra KGB. I dag har militære staber på høyere nivå avdelinger innen «Joint Effects» som jobber med kommunikasjonsdomenet.

StratCom-prinsipper er definert i NATOs Military Policy on Strategic Communications (MC 0628) de er like både for handlinger av kinetisk og ikke-kinetisk art. De følgende er spesielt viktige for StratComs forhold til Joint Effects:

Kommunikasjonen er drevet frem fra budskapet, politikken og strategien bestemt på politisk nivå og militært strategisk nivå. Dette prinsippet sikrer at alle aktiviteter ut-

føres basert på politisk og militær autorisasjon.

Ord og handlinger må være på linje. Det må være sammenheng i hva vi sier og det vi gjør.

Kommunikasjon er en integrert innsats. Det må være klart at kommunikasjon ikke er noe isolert fra annen militær virksomhet, men en integrert innsats som involverer militære sjefer og soldater på alle nivåer. Det er med andre ord mye kommunikasjon i et omfattende artilleriangrep.

Søkelys på å oppnå de ønskede effektene er faktisk det grunnleggende prinsippet for Joint Effects. Det handler om operative effekter, utviklet av operasjonsplanleggere i en fellesoperativ ramme og godkjent av styrkesjef. Målet er å støtte definerte operasjonelle mål.

Ikke dødelig kapabiliteter (ikke-kinetiske), når integrert og synkronisert med dødelige kapabiliteter, gi en militær sjef et stort utvalg av verktøy for å oppnå ønskede effekter. Kommunikasjon er et verktøy på lik linje med artilleri-ild.

StratCom er i NATO-sammenheng overbygningen for alle kommunikasjons-fagfeltene og metodene, og bør derfor ha sin plass i planprosessene og stabsorganiseringen innen Joint Effects og ikke-dødlige aktiviteter for å oppnå ønskede effekter.

Integrering og synkronisering av dødlige og ikke-dødlige, kine-tiske og ikke-kinetiske aktiviteter må identifiseres så tidlig som mulig, fortrinnsvis i den operative planleggingsprosessen. Skal vi bruke artilleri eller kommunikasjon for å oppnå målene for denne operasjonen?

Gamle gode Carl von Clausewitz med sine konsepter som «fog of war» og «friksjon» ville sikkert ikke hatt noen problemer med å forstå krig i informasjonsdomenet. Å vinne en krig er ofte avhengig av å finne og nøytralisere motstanderens (strategiske) tyngdepunkt. Dette tyngdepunktet kan være politisk støtte, støtte og forståelse i opinionen eller kampviljen hos soldatene på bakken.

Det er det kanskje ikke nok med et godt team av «presseoffiserer» som holder dialogen med media? Kanskje trenger vi egne stabs-offiserer på alle nivå som forstår hvordan krig i det kognitive domenet foregår og kan sørge for at dette gjenspeiles i operasjonsordre, planprosesser og stridsledelse?

10 gode grunner til å bli medlem

1. Har lavest kontingent av organisasjonene. Tjenestegjørende betaler 0,95% av pensjonsgivende inntekt.
Betydning for deg: Kontingenten kan trekkes av på skatten hvert år og du får mer til overs.
2. Blant markedets beste forsikringer. BFO-Pakken er unik med 8 elementer tilpasset en militær arbeidshverdag
Betydning for deg: Fullforsikret til lavest mulig pris.
3. Gratis elev, lærling- og kadettforsikring.
Betydning for deg: Du blir godt ivaretatt under utdanning.
4. BFO Forsikringskontor består av dyktige og uavhengige rådgivere som er spesialisert på BFO sine forsikringer.
Betydning for deg: Tilgang på de forsikringer som er tilpasset din livssituasjon.
5. Ungdomsorganisasjoner for unge medlemmer.
Betydning for deg: Mulighet til å påvirke.
6. Lokalforeninger i inn- og utland fordelt på 5 regioner.
Betydning for deg: Dine interesser blir ivaretatt uansett hvor du tjenestegjør.
7. Medlemsbladet Offisersbladet utgis i egen regi 6 ganger i året.
Betydning for deg: Du holdes orientert om viktige saker i forsvarssektoren av et anerkjent tidsskrift.
8. Vår hovedorganisasjon YS er partipolitisk uavhengig. Vi samarbeider med alle partier, når det tjener vår sak.
Betydning for deg: Ingen økonomisk støtte til politiske partier.
9. BFO-Skolen tilbyr spesiallagde kurs
Betydning for deg: Mulighet til faglig påfyll.
10. BFO-Stipend med inntil 12 500,- pr. år
Betydning for deg: Utdanning skal lønne seg.

Du forsvaret landet

– Vi forsvaret deg!

Foto: Torbjørn Kjosvold/Forsvaret

Luftforsvarets evne til å beholde sine ansatte

Luftmilitært Samfund trommet sammen til et interessant heldags-seminar med dette aktuelle temaet. Sentral innleder var oberst Christine H. Torjussen, sjef A-1 (personell) i Luftforsvarsstaben. Hun ga en status, der hun blant annet nevnte at Luftforsvaret har få ansatte i 30 og 40-årene. Noe som skyldes alt for lave utdanningstall på krigsskolene etter den kalde krigens slutt. Av utfordringer for Luftforsvaret, ble det blant annet nevnt et stadig økende utdannings- og kompetansebehov, lønn, arbeidsbelastning, kontinuerlig omstilling, tilpasning til OMT og Moderniserings- og Effektiviseringsprosjektet.

Hun orienterte om at Luftforsvaret blant annet vurderer alternative rekrutteringsveier, et nytt lønssystem, alternativ arbeidsplanlegging, samarbeid med sivile utdannings-institusjoner og at det jobbes med å etablere en aktiv reserve. Fremtidig vekst forutsetter en personellsatsning, men også EBA og infrastruktur sa Torjussen.

Forskere fra FFI deltok på seminaret og fortalte om spørreundersøkelsen som primært ble sendt ut i OR-søylen, for å kartlegge hvem som slutter og hvorfor. Det er de unge som i gjennomsnitt slutter etter rundt 3 år. De som har barn, slutter i mindre grad enn de uten barn. De med lang reisevei til jobb slutter oftere. Hovedårsaker til at de slutter er at de ønsker nye utfordringer, skal ta videre utdanning, ønsker kortere reisevei til jobb, for dårlig kompetansebygging i tjenesten, dårlig mulighet for opprykk og at de er misfornøyde med arbeidsmiljøet.

Leder av Juniorspesialistrådet, vingsersjant Andrea Engum fra Batteri 51-M Luftvern bataljonen Ørland, holdt en meget god orientering av rådets arbeid og rapport. Rapporten gir blant annet 22 konkrete råd til Luftforsvaret på tiltak som kan bidra til å beholde personellet lengre i tjeneste.

En tekniker og Crew Chief på F-35 Ørland, kom med klare tilbakemeldinger på den kritiske mangelen på teknikere, med påfølgende svært høyt arbeidspress. Flere av teknikerne med utsjekk på vedlikehold, blir satt til å lære opp nye. Dette fører til manglende egenutvikling og karriereutvikling. Teknikerne ønsket bedre lønnsvilkår, at alle tillegg blir pensjonsgivende, og det er også misnøye med at teknisk vedlikehold settes ut til sivile aktører.

Et meget aktuelt og godt seminar!

Einar Holst Clausen

Ledelse og ungdom.

Aamodt og den litt yngre garde.

GRENSEJEGER UNDER DEN KALDE KRIGEN

Boken forteller om tjenesten ved Garnisonen i Sør-Varanger (GSV) på grensen mot Sovjetunionen under den kalde krig. Dette er beretningen om grensejegerne, som utførte, og i dag utfører den ansvarsfulle tjenesten, og som bevakter vår grense i nordøst.

GSV er en avdeling i grenseland. Det er så langt mot øst og nord, og fjernt fra hovedstaden, Sør- og Østlandet, som en norsk infanterist kan komme i fredstid.

Man er lite kjent med den ansvarsfulle og viktige tjenesten som våre grensejegere, siden 1959 og frem til i dag utfører, ofte under svært krevende forhold langs grensen mot Sovjetunionen, nå Russland.

Man har glemt hvor spent situasjonen var under den kalde krig, bl.a i forbindelse med nedskytingen av U-2 flyet, Cuba-krisen, sovjetisk makt demonstrasjon med store styrker tett opp mot grensen vår i nordøst, intervensjonen av Tsjekkoslovakia, osv. Det synes dessverre som om vi igjen er på vei inn i en ny Kald krig periode.

Forfatteren selv, Arild Hjerde, var en del av dette miljøet gjennom 18 år og tar deg gjennom 284 sider med bilder og kart som gir leserne en god innlevelse i en spennende historien.

Les beretningen om tjenesten slik den ble opplevd av grensejegerne. Den er spekket med detaljer fra tjenesten. Boken er et verdifullt bidrag til å forstå rollen våre soldater hadde under Den kalde krig.

Pris: kr 379,- inkl. porto

Boken kan bestilles her:

<https://bokhandel.kolofon.no/b/grensejeger-under-den-kalde-krigen>

Eller: ring/send en sms på mobilnr: 994 75 330.

Svein Linge

Rubin Langmo

KRIGSHELTEN SOM FORSVANN

Historier om 20-åringen som bleffa seg inn i den norske hæren 10. april 1940. Vart 1. medlem i «Kompani Linge». I Måløy skaut han tyskeren som tok livet av Martin Linge under Måløyraidet.

DRAMATISKE HISTORIER FRÅ
2. VERDSKRIG

1. soldat som fekk «Krigskorset med sverd». Det under sitt falske navn i London: Ruben Larsen. Ut fra britiske arkiv: til no ukjente opplysninger om Måløyraidet og kva som egentleg skjedde då Kaptein Linge fall.

Utan norsk militær utdanning vart han i 1944, 24 år gammal, Kaptein i den norske hæren. 8. mai 1945 overtok han Trondheim frå tyskarane.

Var med i den 1. sabotasjeaksjonen i tysk-okkuperte Europa og sprengde vassleidingane ned til Bjølvfossen kraftverk 18. juni 1945. Knappt nokon av våre kjende krigsheltar var med på så mange oppdrag i Norge under krig som han. Han hadde minst 7 pass med ulike namn.

Som ein «James Bond» festa han på Grand Hotell i Oslo i fleire dagar juli 1940 med høgare tyske offiserar. Gjekk då til sengs med ei som han visste var tysk spion.

Opplevingane og aksjonane han var med på under 2. verdskrig, også Diepperaidet i Frankrike, viser at verkelegheita kan overstige fantasien.

Spør etter boka i din bokhandel eller kjøp på nettet!

AV JOHN BERG, MAJOR (R)
Forsvarsanalytiker

RUSSERNES SVARTEHAVSFLÅTE

Ubåt RFS Stary Oskol.

Det verserer flere versjoner av hvor mange fartøyer, spesielt ubåter, russernes Svartehavsflåte har igjen, men per noe tidligere i høst ser bildet ut til å være slik, ifølge britisk etterretning:

Det er ikke riktig når medier melder at flåten bare har to Kilo-klasse ubåter. Derimot har fire Kilo-klasse ubåter blitt flyttet fra flåtebasen i utsatte Sevastopol og til Novorossiysk på Svartehavets østkyst, altså i det egentlige Russland. Samtidig har to av Svartehavsflåtens Kiloer befunnet seg i Middelhavet, der de har vært henvist til å oppholde seg etter at Tyrkia tidlig i krigen stengte Bosporusstredet for marinefartøyer. Den ene av disse har nå gått ut Gibraltarstredet, trolig til Østersjøen for vedlikehold.

Alle disse Kiloene, unntatt en som nå er i Novorossiysk, er av den nye, forbedrede Kilo-versjonen. Denne eldre skal være RFS (Russian Fleet Ship) Alrosa, mens de tre forbedrede i Novorossiysk skal være RFS Roston-on-Don, RFS Stary Oskol og RSF Velikiy Novgorod. I Middelhavet, med base i Tartus i Syria, seiler nå RFS Krasnodar mens Kiloen som seilte ut til vedlikehold skal være RFS Novorossiysk. I Sevastopol ligger nå bare den forbedrede RFS Kolpino, under overhaling.

Kilo-klasse ubåtene i Svartehavet har vært engasjert i å avfyre Kalibr missiler mot ukrainske mål. Ukrainerne har dårlig evne til å bekjempe ubåter til havs, og har derfor konsentrert seg om å angripe Sevastopol med væpnede droner. I tillegg har russerne funnet en USV (Unmanned Surface Vessel), muligens satelittstyrt, i Omegabukten nær Sevastopol. Den ble slept ut og sprengt. Nærmere detaljer foreligger ikke, men at ukrainerne nå opererer med slik kapasitet har trolig medvirket sterkt til tilbaketrekkingen av de fire fartøyene til Novorossiysk. De fire ubåtene der kan således nå operere fra trygt «friområde» og bare engasjeres av ukrainerne når de er ute på tokt. (Usman Ansari, Warships International Fleet Review nov 2022)

TYRKIA BYGGER UKRAINSKE KORVETTER

Ved sjøsettingen i oktober dømte Ukrainas førstedame, Olena Zelenska, en ukrainsk korvett som nå er under bygging ved RMK-verftet i Tuzla, Istanbul. Noe tidligere hadde hennes ektemann, president Volodymyr Zelensky, bestemt at Ada-klasse korvetten skal hete Hetman Ivan Mazepa

Ukrainsk korvett Hetman Ivan Mazepa.

etter en ukrainsk helteskikkelse som kjempet mot russerne i det 17. og 18. århundre. Det ble ikke gjort forsøk på å lavprofilere begivenheten. Til stede var både Ukrainas flåtesjef, admiral Oleksiy Neizhpapa og Tyrkias forsvarsminister Hulusi Akar, og andre notabiliteter. Det er ikke kjent hvor mange Ada-klasse korvetter som vil bli bygget, men den neste ble skjølstrukket straks Mazepa var sjøsatt. Planene ble lagt før krigen og det er uklart hvilke endringer som måtte tvinge seg frem. Ada-klassen er en tyrkisk korvett-klasse på 2.400 tonn (fullastet).

Det hevdes at de ukrainske fartøyene vil bli bevæpnet med blant annet Harpoon sjø- og landmålsmissiler, VL Mica luftvern missilsystem, to doble 324 mm torpedorør med Whitehead MU90 antibåt torpedoer og en 76 mm Oto Melara Super Rapid kanon. Korvettene vil få Smart-S Mk2 3D radar. (Cem Devrim Yaylali, Warships International Fleet Review)

UTSETTELSE FOR F-35

F35B STOVL.

FOC (Full Operating Capability) for britenes F-35B STOVL (Short Take-Off Vertical Landing) kampfly er nå utsatt med to år, til 2025. Det er ikke oppgitt noen årsak til utsettelsen. FOC vil innebære at to skvadroner vil være fullt operative samtidig. Britene, som opprinnelig planla å anskaffe 138 F-35, har nå mottatt de fleste av de foreløpig kontraherte 48 flyene. Det er ventet at kontakt på ytterligere 26 fly vil bli undertegnet forholdsvis snart. Ett fly har havarert, så neste kontrakt vil bringe antallet opp til 73. Antallet på 138 ble fastholdt frem til Defence Command Paper av 22. mars 2021 der det bare fremgikk at britene vil øke antallet fly ut over det per da kontraherte, altså 48 fly. Til Parlamentets forsvarskomite sa Air Marshal Richard Knighton 26. april at eventuelle anskaffelser ut over 74 (73) vil bli avgjort midt i dette tiåret, når det er klart hvordan man vil gå videre med programmet FCAS (Future Combat Air System), der britene samarbeider med Italia og Sverige. Foreløpig leverte F-35 fly er nå i tjeneste ombord på begge hangarskipene, HMS Queen Elizabeth og HMS Prince of Wales.

KONGSBERG

ONE SYSTEM

- TO GROW WITH

MIX OF MISSILES

- FOR MISSION FLEXIBILITY

EVOLUTION CONTINUES

- APPROACHING FULL SPECTRUM AIR DEFENCE

AIM-120 AMRAAM

AMRAAM Extended Range (ER)

AIM-9X Sidewinder

FINN DINE
MOTSTANDERE

BESKYTT
VENNENE DINE

Integrator® er en rullebaneuavhengig, NATO Class I Small UAS (drone) som tilbyr en rekke nyttelaster og sensorer sammen med lang rekkevidde og flytid som vanligvis er forbundet med større og dyrere plattformer. Det er et modent og velprøvd system som kan operere fra improviserte steder på land eller fra skip til sjøs. Å velge Integrator UAS vil gjøre det norske forsvaret i stand til å trene og operere sømløst med styrkene til seks NATO-allierte. Insitu er stolte av å støtte prosjektet Integrated Remote Sensing for the Arctic (IRSA) og å jobbe med innovative norske selskaper for å optimalisere Integrator UAS for det arktiske miljøet.

